

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə hesabatları

31 dekabr 2019-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə hesabatları

Mündəricat

	Səhifə
Maliyyə hesabatlarının hazırlanması və təsdiq edilməsi ilə bağlı rəhbərliyin məsuliyyətinin bəyanı	1
Müstəqil auditor rəyi	2 - 3
Maliyyə vəziyyəti barədə hesabat	4
Məcmu gəlir haqqında hesabat	5
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	6
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat	7
Maliyyə hesabatlarına dair qeydlər	8 – 58

**Maliyyə hesabatlarının hazırlanması və təsdiq edilməsi ilə bağlı rəhbərliyin məsuliyyətinin bəyanı
31 Dekabr 2019-cı il tarixində başa çatmış il üzrə**

Rəhbərlik, 31 dekabr 2019-cı il tarixində başa çatmış il üzrə Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (bundan sonra "Bank") maliyyə vəziyyəti, əməliyyat nəticələri, pul vəsaitlərinin hərəkəti və kapitalda dəyişiklikləri əks etdirən Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarına ("BMHS") uyğun maliyyə hesabatlarının düzgün hazırlanması üçün məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik aşağıda göstərilənlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Uyğun mühasibat prinsiplərinin seçilməsi və mütəmadi olaraq tətbiq edilməsi;
- Mühasibat siyasətlərini daxil etməklə məlumatların məqsəduyğun, etibarlı, müqayisə edilə bilən və başa düşülən təqdim edilməsi;
- İstifadəçilərin bankın maliyyə vəziyyəti və nəticələrinə təsir edə biləcək xüsusi əməliyyatların, digər hadisələrin və şərtlərin anlaması üçün BMHS standartlarının xüsusi tələblərinə uyğun olması yetərli olmadığı halda əlavə açıqlamaların verilməsi; və
- Bank fəaliyyətini davamlılıq prinsipi əsasında davam etdirməsinin qiymətləndirilməsi.

Rəhbərlik, həmçinin aşağıdakı məsələlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Bank daxilində səmərəli və keyfiyyətli daxili nəzarət sisteminin işlənilib hazırlanması, qurulması və möhkəmləndirilməsi;
- Bankın maliyyə hesabatlarının BMHS-ə uyğun olaraq düzgün hazırlanması və Bankın maliyyə vəziyyətini istənilən zaman düzgün əks etdirən mühasibat sisteminin təşkil edilməsi;
- Yerli mühasibat sisteminin qanunvericilik və Azərbaycan Respublikasının mühasibat standartlarına uyğun olaraq təşkil edilməsi;
- Mümkün imkanlardan istifadə edərək Qrupun aktivlərinin mühafizə edilməsinin təşkil olunması; və
- Saxtakarlıq, yanlışlıq və digər qanuna uyğunsuzluq hallarının müəyyən edilməsi və qarşısının alınması.

31 dekabr 2019-cı il tarixinə olan maliyyə hesabatları 28 aprel 2020-ci il tarixində Bankın İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq edilmiş və imzalanmışdır:

Mahir Nəcəfov
İdarə Heyətinin Sədri
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Elişən Səfərov
Maliyyə Direktoru

Grant Thornton
An instinct for growth™

Grant Thornton Azerbaijan
Damirchi Tower
22nd floor
37 Khojali Avenue
Baku, Azerbaijan

T +994 12 4047537
+994 12 4047538
F. +994 12 4047543
E info@az.gt.com
www.grantthornton.az

Müstəqil auditor rəyi

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin səhmdarlarına

Rəy

Biz, Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (bundan sonra "Bank") 31 dekabr 2019-ci il tarixinə olan maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat, həmin tarixdə başa çatmış il üzrə məcmu gəlir, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesablardan, eləcə də əsas mühasibat prinsiplərinin icmalı daxil olmaqla maliyyə hesabatlarına qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının audit yoxlamasını aparmışıq.

Bizim rəyimizcə maliyyə hesabatları Bankın 31 Dekabr 2019-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə başa çatmış il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarına uyğun olaraq düzgün və ədalətli əks etdirir.

Rəy üçün əsas

Biz audit yoxlamasını Beynəlxalq Audit Standartları əsasında aparmışıq. Bu standartlar çərçivəsində nəzərdə tutulan öhdəliklərimiz hesabatımızın Maliyyə Hesabatları üzrə Auditorların Öhdəlikləri bölməsində əks olunmuşdur. Biz Peşəkar Mühasiblərin Etika Məcəlləsi üzrə Beynəlxalq Etik Standartları Şurasının (IESBA) prinsiplərinə uyğun olaraq Bankdan ayrılıq və digər əxlaq öhdəliklərimizi bu tələblər və IESBA Kodeksi əsasında həyata keçirmişik. Biz rəyimizin əsasını təşkil edən yetərli və müvafiq audit dəlilləri əldə etdiyimizi hesab edirik.

Rəhbərliyin və maliyyə hesabatları üzrə məsul tərəflərin öhdəlikləri

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə görə və maliyyə hesabatlarının hazırlanması ilə əlaqədar, saxtakarlıq və ya səhlərdən qaynaqlanan əhəmiyyətli təhriflərin qarşısının alınması məqsədi ilə rəhbərliyin zəruri hesab etdiyi daxili nəzarət sisteminin təşkil edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatları hazırlayarkən rəhbərlik Bankın daimilik prinsipi əsasında işini davam etdirmə potensialını qiymətləndirmək, müvafiq olduqda daimilik prinsipi ilə bağlı məsələləri açıqlamaq və rəhbərlik Bankı ləğv etmək və ya fəaliyyətini dayandırmaq istəyəndək, yaxud bunu etmək üçün real seçimi olmayanadək hesabatlılığın daimilik prinsipindən istifadə etmək üzrə məsuliyyət daşıyır.

İdarəçilik üzrə məsul tərəflər Bankın maliyyə hesabatvermə prosesinə nəzarət etmə öhdəliyi daşıyır.

Müstəqil auditor rəyi (davamı)

Maliyyə hesabatlarının auditi üzrə auditorların öhdəlikləri

Bizim məqsədimiz bütövlükdə maliyyə hesabatlarında saxtakarlıq və ya səhlərdən dolayı əhəmiyyətli təhriflərin mövcud olmadığına təminat vermək və rəyimizi əks etdirən auditor hesabatı təqdim etməkdir. Təminat olduqca önəmli olsa da, Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparılmış audit yoxlamasının hər zaman mövcud olan təhrifləri aşkarlayacağına zəmanət vermir. Təhriflər saxtakarlıq və ya səhlərdən irəli gəlir və bu maliyyə hesabatları əsasında verilmiş iqtisadi qərarlara ciddi təsir göstərə bilər.

Beynəlxalq Audit Standartları əsasında aparılan audit yoxlamasının bir hissəsi kimi biz audit prosesində peşəkar mühakimə və peşəkar skeptisizm prinsipi tətbiq edirik. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında saxtalaşdırma və ya səhlərdən irəli gələn ciddi təhrif risklərini aşkarlayır və təhlil edir, bu risklərə cavab verən audit prosedurları hazırlayır və icra edir və rəyimiz üçün əsas təşkil edəcək kafi və müvafiq dəlil toplayır. Saxtakarlıqdan irəli gələn ciddi təhrifləri aşkarlamama riski səhlərdən qaynaqlanan riskdən daha yüksəkdir, belə ki saxtakarlıq əlbir olma, saxtalaşdırma, məqsədli buraxma, təhrif və ya daxili nəzarətin yetərsizliyi kimi hallarla əlaqəli olur.
- Mövcud şərtlərdə müvafiq olacaq, lakin Bankın daxili nəzarətinin səmərəliliyi ilə bağlı rəy bildirmək məqsədi daşımayan audit prosedurları hazırlamaq üçün auditə müvafiq daxili nəzarət haqqında anlayış əldə edirik.
- İstifadə olunan uçot siyasətlərinin, uçot mülahizələrinin və rəhbərlik tərəfindən açıqlanan əlaqədar məlumatların müvafiqliyini təhlil edirik.
- Rəhbərliyin uçotun davamlılıq prinsipindən istifadəsinin müvafiqliyinə və Bankın davamlılıq prinsipini davam etdirmə imkanına dair ciddi şübhələr yarada biləcək hadisə və ya şərtlərlə əlaqədar ciddi qeyri-müəyyənliyin olub olmaması ilə bağlı əldə edilmiş dəlillər əsasında yekun rəy bildiririk. Bizim yekun rəyimizdə ciddi qeyri-müəyyənlik mövcuddur deyilsə, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarında əlaqədar məlumatlara diqqət çəkməyimiz, yaxud da bu cür məlumatlar müvafiq olmazsa, rəyimizi dəyişdirməyimiz tələb olunur. Bizim yekun rəylərimiz auditor hesabatımızın hazırlanma tarixinədək əldə edilmiş audit dəlillərinə əsaslanır. Bununla belə, gələcək hadisə və şərtlər Bankın işində davamlılıq prinsipini poza bilər.
- Maliyyə hesabatlarının, o cümlədən açıqlanan məlumatların ümumi təqdimatı, strukturu və məzmunu, həmçinin hesabatların obyektiv təqdimatının əsasını təşkil edən başlıca əqd və hadisələri əks etdirib etdirmədiyini təhlil edirik.

Biz auditin və mühüm audit tapıntılarının, o cümlədən audit yoxlaması zamanı daxili nəzarətdə aşkarladığımız mühüm çatışmazlıqların nəzərdə tutulan əhatə dairəsi və zamanlaması ilə bağlı idarəetmə üzrə məsul tərəflərlə əlaqədə oluruq.

Grant Thornton
Bakı, Azərbaycan Respublikası
Tarix: 28 aprel, 2020

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə vəziyyəti barədə hesabat
31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	2019 AZN	2018 AZN
Aktivlər			
Nağd vəsaitlər və Mərkəzi Bankda pul vəsaitləri	5	35,302	53,302
Digər banklardakı pul vəsaitləri	7	38,472	10,459
Müştərilərə verilmiş kredit və avanslar	8	533,964	552,127
Əmlak, avadanlıq və Aktivlərdən istifadə hüququ	9	7,107	4,184
Qeyri-maddi aktivlər		1,287	724
Digər aktivlər	10	6,787	4,032
Cəmi aktivlər		622,919	624,828
Öhdəliklər			
Bank və maliyyə təşkilatlarından kredit və depozitlər	11	37,585	40,810
Müştərilərdən alınmış depozitlər	12	471,451	466,111
Digər öhdəliklər	13	7,805	4,637
Cəmi öhdəliklər		516,841	511,558
Kapital			
Nizamnamə kapitalı	14	104,601	104,601
Bölüşdürülməmiş mənfəət		1,477	8,669
Cəmi kapital		106,078	113,270
Cəmi kapital və öhdəliklər		622,919	624,828

31 dekabr 2019-ci ildə tamamlanmış ilin maliyyə hesabatları 28 aprel 2020-ci il tarixində İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq edilmiş və rəhbərlər tərəfindən onların adından imzalanmışdır.

Mahir Nəcəfov
İdarə heyətinin sədri

Bakı, Azərbaycan Respublikası

Elşən Səfərov
Maliyyə direktoru

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Məcmu gəlir haqqında hesabat

31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə

(min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	2019 AZN	2018 AZN
Faiz gəlirləri	15	38,234	37,556
Faiz xərcləri	15	(12,866)	(14,803)
Xalis faiz gəlirləri	15	25,368	22,753
Müştərilərə verilmiş kredit və avanslar üzrə ehtimal edilən zərərlər üçün ayrılmış ehtiyat	8.1	(1,528)	5,867
Ehtimal edilən zərərlər üzrə ehtiyatlardan sonra faiz gəlirləri / (xərcləri)		23,840	28,620
Xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə xalis gəlir	16	5,054	7,334
Haqq və komissiya gəlirləri	17	16,117	14,204
Haqq və komissiya xərcləri	28	(4,872)	(3,890)
Əməliyyat gəlirləri		40,139	46,268
Digər gəlirlər	19	20	(60)
Köhnəlmə və amortizasiya xərcləri	20	(1,628)	(769)
İnzibati və ümumi xərclər	21	(27,384)	(29,764)
Vergidən əvvəlki illik mənfəət		11,147	15,675
Mənfəət vergisi	22	(2,339)	(2,992)
İllik mənfəət		8,808	12,683
Digər məcmu gəlirlər		-	-
İl üzrə cəmi məcmu gəlir		8,808	12,683
Bankın sahiblərinə aid olan, əsas və azaldılmış bir səhm üzrə qazanc (hər səhmə manatla ifadə olunur)	29	12.97	18.68

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat
31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(min Azərbaycan manatı ilə)

	Nizamnamə kapitalı AZN	Bölüşdürülm əmiş mənfəət AZN	Cəmi kapital AZN
31 dekabr 2017-ci il tarixinə qalıq	104,601	1,988	106,589
1 Yanvar 2018-ci il tarixinə BMIHS 9-un tətbiqindən yaranan təsir	-	(4,102)	(4,102)
1 Yanvar 2018-ci il tarixinə düzəliş edilmiş balans	104,601	(2,114)	102,487
Ödənilmiş dividendlər	-	(1,900)	(1,900)
Səhmdarlarla əməliyyatlar	-	(1,900)	(1,900)
İllik mənfəət	-	12,683	12,683
Cəmi məcmu gəlir	-	12,683	12,683
31 dekabr 2018-ci il tarixinə qalıq	104,601	8,669	113,270
Nizamnamə kapitalının buraxılışı	-	(16,000)	(16,000)
Səhmdarlarla əməliyyatlar	-	(16,000)	(16,000)
İllik mənfəət	-	8,808	8,808
Cəmi məcmu gəlir	-	8,808	8,808
Balance at 31 dekabr 2019	104,601	1,477	106,078

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat
31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	2019 AZN	2018 AZN
Əməliyyat fəaliyyətləri üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Vergidən əvvəlki mənfəət		11,147	15,675
Düzəlişlər:			
Köhnəlmə və amortizasiya xərcləri	20	1,628	769
Əmlak və avadanlığın istifadəsi üzrə zərər		(7)	86
Digər banklarla hesablaşma üzrə ehtimal edilən zərərlər üçün ayrılmış ehtiyat	7	263	(1)
Müştərilərə verilmiş kredit və avanslar üzrə ehtimal edilən zərərlər üçün ayrılmış ehtiyat	8.1	1,528	(5,867)
		14,559	10,662
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklər:			
Mərkəzi Bankda məcburi minimal ehtiyat depoziti		486	(2,305)
Müştərilərə verilmiş kredit və avanslar		16,635	(156,732)
Digər aktivlər		(1,659)	(177)
Müştərilərdən alınmış depozitlər		5,340	224,056
Digər öhdəliklər		1,530	(496)
Əməliyyatlardan əldə edilmiş/(istifadə edilmiş) pul vəsaitləri		36,891	75,008
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(4,750)	(1,943)
Əməliyyatlardan əldə edilmiş xalis pul vəsaiti		32,141	73,065
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə pul vəsaitinin hərəkəti			
Əmlak və avadanlığın alınması		(1,742)	(1,576)
Qeyri-maddi aktivlərin alınması		(678)	(335)
Əmlak və avadanlıqdan istifadədən əldə edilən satış gəlirləri		11	27
İnvestisiya fəaliyyətindən istifadə olunan xalis pul vəsaitləri		(2,409)	(1,884)
Maliyyə fəaliyyəti üzrə pul vəsaitinin hərəkəti			
Bank və maliyyə institutlarından kredit və depozitlər		(3,225)	(69,141)
Ödənilmiş dividendlər		(16,000)	(1,900)
Maliyyə fəaliyyətindən istifadə olunan xalis pul vəsaitləri		(19,225)	(71,041)
Pul vəsaiti və ekvivalentlərində xalis fərq			
İlin əvvəlinə pul vəsaiti və ekvivalentləri		10,507	140
İlin sonuna pul vəsaiti və pul vəsaiti ekvivalentləri	6	59,792	59,652
		70,299	59,792

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə

(min Azərbaycan manatı ilə)

1 Təqdimat

1.1 Hüquqi status və əməliyyatların xarakteri

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti ("Bank") 6 yanvar 1994-cü il tarixində təsis edilib və Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən verilmiş 175 saylı kommersiya bankı lisenziyasına malikdir. Bankın fəaliyyəti Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası ("FİMSA") tərəfindən tənzimlənir ("FİMSA" 2019-cu ildə bağlanmışdır və funksiyaları Azərbaycan Mərkəzi Bankına keçmişdir). 31 dekabr 2019-ci il tarixinə qeydiyyatından keçmiş ünvanı Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri AZ 1110, Həsən Əliyev küçəsi 131A-dır. Keçən il ərzində bankın adı "Bank Silk Vey Açıq Səhmdar Cəmiyyəti"dən "Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti" adına dəyişdirilmişdir.

Bankın əsas fəaliyyəti hüquqi və fiziki şəxslərə bank kommersiya xidmətlərinin göstərilməsindən ibarətdir. Bankın beş filialı və bir xidmət məntəqəsi var. Bank 53 (2018: 51) bankomatdan ibarət şəbəkəni idarə edir. 2019-cü ilin 31 dekabr tarixinə olan məlumata əsasən, bankın 176 (2018: 175 əməkdaş) əməkdaşı vardır.

31 dekabr 2019-ci və 2018-ci il tarixlərinə aşağıdakı səhmdarlar Qrupun buraxılmış səhmlərinə sahib olmuşlar:

	2019	2018
	%	%
VIP Aviasiya Xidmət Şirkəti MMC	15.217	15.217
Həmzəyeva Zərifə Kamil qızı	84.466	84.466
Əhmədova Elvira İsmayıl qızı	0.317	0.317
	100.000	100.000

2 BMHS-ə uyğunluq haqqında bəyanat

Bu, maliyyə hesabatları Beynəlxalq Mühəsibat Uçotu Standartları Şurası (BMUSS) tərəfindən dərc edilmiş Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarına (BMHS) və Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhləri üzrə Komitə (BMHŞK) tərəfindən nəşr edilmiş Şərhlər əsasında hazırlanmışdır. Bundan əlavə, bu maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında tətbiq edilən mühəsibat uçotu siyasəti, 3.1-cü qeyddə izah edilən uçot siyasətində dəyişikliklər istisna olmaqla, 31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatan il üzrə bu maliyyə hesabatlarında tətbiq edilən tətbiqlərə uyğun gəlir.

3 Standartlar, mövcud standartların şərhli və standartlara düzəlişlər

3.1 Standartlar, 2019-ci ildə qüvvədə olan mövcud standartların şərhli və standartlara düzəlişlər

1 yanvar 2019-cü il tarixində və bu tarixdən sonra başlayan uçot dövrlərinə tətbiq edilən və Bank tərəfindən qəbul edilmiş aşağıdakı müvafiq yenidən baxılmalar və mövcud standartlara düzəlişlər Beynəlxalq Mühəsibat Uçotu Standartları Şurası ("BMUSS") tərəfindən buraxılmışdır:

- 23 sayılı BMHŞK Mənfəət vergisi mühəsibatlığında qeyri-müəyyənlik
- 9 sayılı BMHS Mənfə kompensasiya ilə bağlı əvvəlcədən ödəmələrin xüsusiyyətləri (BMHS 9 düzəliş)
- 28 sayılı BMUS Asılı və birgə müəssisələrdə uzun müddətli faizlər (BMUS 28 düzəliş)
- 2015-2017 dövrü üzrə 3 №-li BMHS, 11 №-li BMHS, 12 №-li BMUS və 23 №-li BMUS-da dəyişikliklər
- Planlı düzəlişlər, qısaltma və ya icra (19 №-li MHBS dəyişikliklər)

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)
31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(min Azərbaycan manatı ilə)

3 Standartlar, mövcud standartların şərhı və standartlara düzəlişlər (davamı)

3.1 Standartlar, 2019-ci ildə qüvvədə olan mövcud standartların şərhı və standartlara düzəlişlər (davamı)

BMHS 16 (İcarə)

Yuxarıda qeyd olunan dəyişikliklər maliyyə hesabatlarına təsiri olmayacağından onlar barədə açıqlamalara ehtiyac yoxdur.

Əlavə olaraq, BMHS 16 "İcarə" 1 yanvar 2019 ildən qüvvəyə mindiyindən, bununla bağlı növbəti səhifədə ətraflı açıqlama verilmişdir.

Bank, 2016 yanvarında dərc edilmiş və 2019 yanvar tarixindən qüvvəyə minmiş BHMS 16 tətbiq etmişdir. BHMS 16 icarənin mühasibatlığında olan mühüm dəyişiklikləri təqdim edir. O, əməliyyat və maliyyə icarəsi arasındakı MHBS 17 səbəbindən yaranan fərqliliyi aradan qaldırır, və icarənin başladığı tarixdən istifadəyə götürülmüş aktiv dəyərinin və icarə öhdəliyinin tanınmasını tələb edir. İstisna olaraq qısamüddətli icarələr və azqiymətli icarə obyektləri çıxış edir.

Bank ilkin olaraq istifadə hüququ olan aktivi öz dəyəri ilə dəyərləndirir, sonradan icarə öhdəliyindəki dəyişiklikləri də nəzərə alaraq ona köhnəlmə hesablayır.

Bank əvvəlcə icarə öhdəliyini icarədə olan uçot dərəcəsi ilə istifadə etməklə diskont edilmiş gələcək icarə ödənişlərinin cari dəyəri ilə ölçür. Sonradan icarə öhdəliyi, faiz və icarə ödənişləri, habelə icarə dəyişikliklərinin təsiri ilə digərləri arasında düzəldilir.

Bank, 16 №-li MHBS tərəfindən qısamüddətli icarəyə (yəni alış seçiminə daxil olmayan və 12 ay və ya daha az müddətdə icarə müddəti olan icarə müddətinə) və aşağı dəyərli icarələrə ümumi tələbləri üzrə icazə verilən məqsədəuyğunluğu tətbiq etməyi seçdi. Bunun üçün Bank bu icarə ilə əlaqədar icarə ödənişlərini icarə müddəti ərzində düz xətt əsasında və ya digər sistemə əsasən xərc kimi tanıyır, əgər bu əsas əməliyyat icarələrinin cari uçotuna bənzər icarənin mənfəət sxeminin nümayəndəsidirsə.

Bank, standartda xüsusi keçid müddəsinə uyğun olaraq dəyişdirilmiş retrospektiv yanaşmadan istifadə edərək 16 №-li MHBS tətbiq etmişdir və buna görə müqayisəli məlumatlar yenidən təqdim edilməmişdir. Bank maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda "Mülk və avadanlıq" daxilindəki aktivlərdən istifadə hüququnu və "Digər öhdəliklər" daxilində icarə öhdəliklərini təqdim etmişdir. Bankdan icarəçi kimi fəaliyyət göstərdiyi icarəyə görə 16 №-li MHBS-a əsasən düzəlişlərin edilməsi tələb olunmur.

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)
31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(min Azərbaycan manatı ilə)

3 Standartlar, mövcud standartların şərhli və standartlara düzəlişlər (davamı)

3.2 Qüvvəyə hələ də minməmiş və Bank tərəfindən erkən qəbul edilməmiş standartlar, şərhlər və mövcud standartlara düzəlişlər

Bu maliyyə hesabatlarının təsdiq edildiyi tarixdə, mövcud standartlara aşağıdakı yeni standartlar, şərhlər və düzəlişlər dərc edilmişdir, lakin hələlik qüvvəyə minməyən standartlar, şərhlər və mövcud standartlara düzəlişlər Bank tərəfindən hələ qəbul edilməmişdir. Aşağıda göstərilən yeni standartlar, dəyişikliklər və təfsirlər barədə məlumatlar göstərilmişdir.

- MHBS 17 Sığorta Müqavilələri
- Biznes anlayışı (BMHS 3-ə düzəlişlər)
- Materialın tərfi (1 №-li MUBS və 8 №-li MUBS-a düzəlişlər)
- Maliyyə Hesabatlarının Konseptual Çərçivəsi

Rəhbərlik bütün müvafiq dəyişikliklərin qüvvəyə minmə tarixindən sonra başlayan ilk dövr üzrə Şirkətin uçot siyasətlərində qəbul ediləcəyini gözləyir. Qüvvəyə hələ də minməmiş müvafiq yeni standartlar, düzəlişlər və şərhlər haqqında məlumat aşağıda göstərilir. Şirkətin rəhbərliyi bu yeni və yenidən baxılmış standartların Şirkətin maliyyə hesabatlarına təsirini qiymətləndirəcək.

4 Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi

4.1 Ümumi mülahizələr

Hazırkı maliyyə hesabatları hər növ aktiv, öhdəlik, gəlir və xərc üzrə BMHS ilə müəyyən edilmiş qiymətləndirmə prinsiplərindən istifadə etməklə hazırlanmışdır. Qiymətləndirmə prinsipləri aşağıdakı uçot qaydalarında daha dolğun təsvir edilir.

4.2 Təqdimatın əsasları

Bu maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında tətbiq edilən mühasibat uçotu siyasəti, 3.1-ci qeyddə izah edilən uçot siyasətində dəyişikliklər istisna olmaqla, 31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatan il üzrə bu maliyyə hesabatlarında tətbiq edilən uçot siyasətinə uyğun gəlir.

Maliyyə hesabatlarının BMHS-ə uyğun hazırlanması rəhbərlikdən mühasibat uçotunun prinsiplərinin tətbiqinə, bəyan edilmiş aktivlər, öhdəlik, gəlir və xərc məbləğlərinə təsir edə biləcək mühakimələr yürütməyi, hesablamlar aparmağı, fərziyyələr irəli sürməyi tələb edir. Faktiki nəticələr mühakimələrdən fərqli ola bilər. Hesablamlar və onların əsasını təşkil edən fərziyyələr davamlı olaraq təkrar nəzərdən keçirilir. Mühasibat hesablamlarına düzəlişlər hesablamanın nəzərdən keçirildiyi dövr və təsir altında qala biləcək gələcək dövrlər üçün qəbul edilir. Mühasibat siyasətlərin tətbiqində qeyri müəyyənliyin ehtimal edilməsi üçün tanınan məbləğlərə mühüm təsiri edəcək məlumatlar və səciyyəvi fərziyyələr maliyyə hesabatlarının 4.19 və 4.20-ci qeydində açıqlanır.

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)
31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(min Azərbaycan manatı ilə)

4 Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (davamı)

4.3 Xarici valyuta qalıqlarının çevrilməsi

Funksional və təqdimat valyutası

Bu maliyyə hesabatları Azərbaycan Manatında (AZN) təqdim olunur, bu da Bankın funksional valyutasıdır.

Xarici valyuta əməliyyatları və qalıqlar

Xarici valyuta əməliyyatları əməliyyatların valyuta məzənnəsinə çevrilməklə, əməliyyatlar tarixində mövcud olan valyuta məzənnələrini istifadə edir (spot valyuta məzənnəsi). Bu cür əməliyyatların ödənilməsindən yaranan və il sonu valyuta məzənnələrində pul vəsaitlərinin yenidən qiymətləndirilməsindən yaranan xarici valyuta mənfəət və zərərlər, məcmu gəlir hesabatında tanınır.

Tarixi dəyərində ölçülən qeyri-monetar maddələr əməliyyatlar tarixində valyuta məzənnələrindən istifadə edilməklə (çevrilməklə) çevrilir. Ədalətli dəyərə ölçülmüş qeyri-monetar maddələr ədalətli dəyərin təyin edildiyi tarixdə valyuta məzənnələri ilə çevrilir. Xarici valyutalarda göstərilən maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin çevrilməsi məqsədilə aşağıdakı il sonu valyuta məzənnələri istifadə edilmişdir:

	2019	2018
AZN/1 ABŞ dolları	1.7000	1.7000
AZN/ 1 Avro	1.9035	1.9468
AZN/ 1 İngilis funt serlinqi	2.2284	2.1529
AZN/ 1 Rusiya rublu	0.0274	0.0245

4.4 Maliyyə alətləri

Tanınma, ilkin qiymətləndirmə və uçotdan silmə

Maliyyə hesabatında maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri Bankın maliyyə alətinin müqavilə müddəaları üzrə tərəfə çevrildiyi halda tanınır. Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri sonradan aşağıda təsvir edildiyi kimi ölçülür.

Maliyyə aktivləri maliyyə aktivləri ilə bağlı pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə müqavilə hüquqlarının müddəti bitdikdə və ya maliyyə aktivləri və bütün əhəmiyyətli risklər və faydalar ötürüldükdə uçotdan silinir.

Maliyyə öhdəliyi ödənilmədi, dayandırıldı, ləğv edildiyi ya da müddəti bitdiyi halda uçotdan silinir.

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri sonradan aşağıda təsvir edildiyi kimi ölçülür.

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)

31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə

(min Azərbaycan manatı ilə)

4 Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (davamı)

4.4 Maliyyə alətləri (davamı)

Təsnifat və qiymətləndirmə

Maliyyə aktivləri

İlkin tanınmada, maliyyə aktivləri, amortizasiya edilmiş dəyər, ədalətli dəyərin digər məcmu gəlirlə (FVOCI) və ədalətli dəyərin mənfəət və zərər ilə (FVTPL) qiymətləndirildiyi kimi təsnifləşdirilir.

Maliyyə aktivləri, həm də aşağıdakı şərtləri yerinə yetirirsə və FVTPL-də göstərilirsə, amortizasiya edilmiş dəyər ölçülür.

- aktivin məqsədi müqavilə əsasında pul vəsaitlərinin hərəkətini toplamaq üçün aktivləri saxlamağı nəzərdə tutan bir biznes modelində saxlanılır; və
- maliyyə aktivinin müqavilənin şərtləri müəyyən edilmiş tarixlərdə pul vəsaitlərinin hərəkətinə, əsas pul vəsaitlərinin ödənilməsi və əsas məbləğ üzrə mənfəətin artmasına səbəb olur.

Borc aləti FVOCI-də yalnız aşağıdakı şərtlərə cavab verirsə və FVTPL-də göstərilirsə ölçülür:

- aktivin məqsədi həm müqaviləli pul vəsaitlərinin hərəkəti toplanması, həm də maliyyə aktivlərinin satışı ilə əldə edilən biznes modeli çərçivəsində keçirilir; və
- maliyyə aktivinin müqavilənin şərtləri müəyyən edilmiş tarixlərdə pul vəsaitlərinin hərəkətinə, əsas pul vəsaitlərinin ödənilməsi əsas məbləğin ödənilməsinə səbəb olur.

Ticarət üçün tutulmayan kapital investisiyalarının ilkin tanınması zamanı Bank qətiyyətlə OCI-da ədalətli dəyər, sonrakı dəyişiklikləri təqdim edə bilər. Bu seçki investisiya yatırımı əsasında aparılır.

Bütün digər maliyyə aktivləri FVTPL-də ölçülmüş kimi təsnifləşdirilir.

Əlavə olaraq, ilkin tanınma zamanı Bank, əgər əksinə, yaranan mühasibat uyğunsuzluğunu aradan qaldıran və ya əhəmiyyətli dərəcədə azaldıqda, FVTPL-də olduğu kimi amortizasiya olunmuş dəyər və ya FVOCI-də ölçülmək üçün tələb olunan tələblərə cavab verən bir maliyyə aktivini qətiyyətlə təyin edə bilər.

Biznes modelinin qiymətləndirilməsi:

Bank, aktivin portfel səviyyəsində saxlanıldığı bir biznes modelinin məqsədini qiymətləndirir, çünki bu, biznesin idarə olunma üsulunu və idarəetmə üçün informasiyanın təqdim edilməsini əks etdirir.

Təqdim olunan məlumatlara aşağıdakılardaxildir:

- portfel üçün nəzərdə tutulan siyasət və vəzifələr və bu siyasətlərin praktikada işlənməsi. Xüsusilə, rəhbərliyin strategiyası, müqavilə üzrə faiz gəliri qazanmağa, xüsusi faiz dərəcəsi profilinin saxlanmasına, maliyyə aktivlərinin müddəti ilə həmin aktivləri maliyyələşdirən öhdəliklərin müddəti və ya aktivlərin satışı vasitəsi ilə pul vəsaitlərinin hərəkəti həyata keçirilməsi uyğunluğuna yönəlmiş olsun;
- Portfelin icrası necə qiymətləndirildiyini və Bankın rəhbərliyinə necə bildirildiyini;

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)

31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə

(min Azərbaycan manatı ilə)

4 Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (davamı)

4.4 Maliyyə alətləri (davamı)

Təsnifat və qiymətləndirmə (davamı)

Maliyyə aktivləri (davamı)

Biznes modelinin qiymətləndirilməsi (davamı):

- Biznes modelinin (və biznes modeli çərçivəsində saxlanılan maliyyə aktivlərinin) fəaliyyətinə və bu risklərin idarə olunmasına təsir edən risklər;
- biznesin menecerləri necə kompensasiya olunur - məs. təminat idarə olunan aktivlərin ədalətli dəyərinə və ya yığılmış pul vəsaitlərinin hərəkətinə əsaslanırsa; və
- əvvəlki dövrlərdə satışların həcmi, həcmi və vaxtı, satışın səbəbləri və gələcək satış fəaliyyətinə dair gözləntiləri. Bununla yanaşı, satış fəaliyyətinə dair məlumat təcrid vəziyyətində deyil, lakin maliyyə aktivlərini idarə etmək üçün Bankın göstərilən məqsədinə nail olmaq və pul vəsaitlərinin hərəkəti necə həyata keçirildiyini ümumi qiymətləndirmənin bir hissəsi kimi.

Müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti yalnız əsas və mənfəət ödənişləri olub-olmadığını qiymətləndirir:

Bu qiymətləndirmə məqsədilə "əsas" maliyyə aktivinin ilkin tanınmasında ədalətli dəyəri kimi müəyyən edilir. "Mənfəət" pul vəsaitinin vaxt dəyəri və müəyyən bir müddət ərzində istisna edilən əsas məbləğə və digər əsas maliyyə riskləri və məsrəfləri (məsələn, likvidlik riski və inzibati xərclər) ilə əlaqədar olan kredit riski üçün müəyyən edilir. Ayrıca olaraq mənfəət marjası da buna aiddir.

Müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti yalnız əsas və mənfəət ödənişlərinin olub olmadığını qiymətləndirərkən, Şirkət müqavilənin şərtlərini nəzərdən keçirir. Bu, maliyyə aktivinin bu şərtlərə cavab verməyəcəyinə dair müqaviləli pul vəsaitlərinin hərəkətinin vaxtı və ya məbləğini dəyişdirə biləcək müqavilə şərtlərinin olub olmadığını qiymətləndirməkdən ibarətdir. Qiymətləndirmənin aparılmasında Bank aşağıdakıları nəzərdən keçirir:

- pul vəsaitlərinin hərəkətinin məbləğini və vaxtı dəyişdirən şərti hadisələr;
- leveric xüsusiyyətləri;
- əvvəlcədən ödəniş və uzadılma şərtləri;
- qrupun müəyyən edilmiş aktivlərdən pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı tələbini məhdudlaşdıran şərtlər (məsələn, istifadə edilməmiş aktiv üzrə razılaşmalar); və
- pulun vaxt dəyərinin nəzərə alınmasını dəyişdirən xüsusiyyətlər - məs. faiz dərəcəsinin dövrü olaraq yenidən qurulması.

Yenidən təsnifat:

Maliyyə aktivləri, maliyyə aktivlərini idarə etmək üçün Bank öz biznes modelini dəyişdirdikdən sonrakı dövr istisna olmaqla, ilkin tanınmasından sonra yenidən təsnifləşdirilmir.

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)

31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(min Azərbaycan manatı ilə)

4 Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (davamı)

4.4 Maliyyə alətləri (davamı)

Maliyyə öhdəliklərinin təsnifatı və sonrakı ölçülməsi

Bankın maliyyə öhdəliklərinə bankların və maliyyə qurumlarının kreditləri və depozitləri, müştərilərin əmanətləri və digər öhdəliklər daxildir. Sonradan maliyyə öhdəlikləri effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür.

Maliyyə alətlərinin əvəzləşdirilməsi

Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri bir-birini maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda xalis məbləğlə tanınmış məbləğləri əvəzləşdirmək hüququ olduqda əvəz edir və xalis əsasda hesablanaraq eyni zamanda ya aktivini satmaq və yaxud da öhdəliyi ödəmək niyyəti olduqda göstərilir.

Dəyərdən düşmə

Bank BMHS və Mərkəzi Bankın qaydalarına uyğun olaraq ehtiyat hesablayır və hər ikisinin ən yüksəkini qeyd edir. Bank, amortizasiya olunmuş dəyərlə qiymətləndirilmiş maliyyə aktivləri, verilmiş kredit öhdəlikləri və verilmiş maliyyə zəmanət müqavilələri üzrə gözlənilən kredit itkisi üçün ehtiyatı (ECL) tanıyır. Dəyərsizləşmə zərərləri mənfəət və ya zərərdə tanınır. Bank, ilk 12 aylıq ECL ölçülməsinin başlanmasından sonra kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artmadığı maliyyə alətləri istisna olmaqla, ömür boyu ECL-ə bərabər olan məbləğdə dəyərsizləşmə ehtiyatını ölçür.

12 aylıq ECL, ECL-nin hesabat tarixindən 12 ay ərzində mümkün olan bir maliyyə aləti üzrə hadisələrin baş verməməsi nəticəsində yaranmış hissəsidir.

ECL-nin ölçülməsi:

ECL, kredit itkiləri ehtimalı ağırlıqlı təxminlərdir. Bunlar aşağıdakı kimi ölçülür:

- hesabat tarixində dəyərsizləşməyən maliyyə aktivləri: bütün pul vəsaitlərinin çatışmazlıqlarının indiki dəyəri (yəni müqaviləyə uyğun olaraq müəssisəyə aid olan pul vəsaitlərinin hərəkəti və Bankın əldə etməyi planlaşdırdığı pul vəsaitlərinin hərəkəti arasındakı fərq).
- hesabat tarixində kredit itkisinə məruz qalan maliyyə aktivləri: məcmu balans dəyəri və təxmin edilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkəti indiki dəyəri arasındakı fərq kimi;
- alınmamış maliyyə öhdəlikləri: öhdəliyin alınması və Bankın qəbul etməsini gözlədiyi pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı olan müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti arasındakı mövcud dəyər kimi.
- maliyyə zəmanət müqavilələri: sahibinə geri qaytarılacaq ödəniş məbləğləri çıxılısın Bankın bərpa etməyi gözlədiyi hər hansı məbləğ ödəmələri.

Yenidən qurulan maliyyə aktivləri

Borcalanın maliyyə çətinlikləri üzündən bir maliyyə aktivinin şərtləri yenidən müzakirə olunduqda və ya dəyişdirilmiş və ya mövcud maliyyə aktivini yeni bir şəkildə əvəz olunarsa, maliyyə aktivinin tanınmasının dayandırılması və yaxud ECL-in qiymətləndirilməsi aşağıdakı şərtlər altında baş verir:

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)

31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə

(min Azərbaycan manatı ilə)

4 Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (davamı)

4.4 Maliyyə alətləri (davamı)

Dəyərdən düşmə (davamı)

Yenidən qurulan maliyyə aktivləri (davamı)

- gözlənilən yenidənqurma mövcud aktivin tanınmasının dayandırılmasına gətirməyəcəkdir, dəyişilmiş maliyyə aktivindən yaranan gözlənilən pul vəsaitlərinin hərəkəti mövcud olan aktivin pul vəsait çatışmazlığının hesablanmasına daxil edilir.
- əgər gözlənilən yenidənqurma mövcud aktivin tanınmasının dayandırılmasına səbəb olarsa, yeni aktivin gözlənilən ədalətli dəyəri onun tanınması dayandırıldığı tarixdə mövcud maliyyə aktivindən son nağd pul axını kimi qəbul edilir. Bu məbləğ, mövcud maliyyə aktivini üzrə pul çatışmazlığının hesablanmasına daxil edilir. Nağd pul çatışmazlığı, mövcud maliyyə aktivinin orijinal effektiv faiz dərəcəsini istifadə edərək, hesabat tarixinin gözlənilən tarixdən gözlənilən tarixindən endirilir.

Kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri:

Bank hər hesabat tarixində, FVOCI-də daşınan amortizasiya edilmiş dəyərdə və maliyyə aktivlərində əks etdirilən maliyyə aktivləri kredit itkisinə məruz qaldıqlarını qiymətləndirir. Maliyyə aktivinin təxmin edilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinə zərərli təsir göstərən bir və ya daha çox hadisə baş verdikdə maliyyə aktivini "kredit itkisinə məruz qalmışdır".

Maliyyə aktivinin kredit itkisinə məruz qaldığı sübutlar aşağıdakı müşahidə olunan məlumatları ehtiva edir:

- borcalanın və ya emitentin əhəmiyyətli maliyyə çətinlikləri;
- defolt və ya vaxtı keçmiş öhdəlik kimi müqavilənin pozulması;
- Bankın başqa cür hesab etmədiyi şərtlərlə Bank tərəfindən kreditin və ya avansın yenidən qurulması;
- borcalanın iflasına və ya digər maliyyə yenidən qurulmasına ehtimalı olduqda; və ya
- maliyyə çətinlikləri üzündən təhlükəsiz bir fəal bazarın itməsi.

Satın alınan və ya yaranan kredit dəyərsizləşməmiş aktivlər (POCI)

POCI aktivləri ilkin tanınma zamanı dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləridir. POCI aktivləri orijinal tanınmada ədalətli dəyərdə qeydə alınır və faiz gəliri sonradan kredit tənzimlənən EIR əsasında tanınır. ECLs-in ömür müddəti yalnız ECL-də sonrakı bir dəyişiklik olduğu ölçüdə tanınır və ya sərbəstdir.

Dövr edən məhsullar

Bankın məhsul təklifi Bankın qısa müddətdə ləğv etmək və / və ya azaltmaq hüququna malik olduğu bir sıra korporativ və pərakəndə overdraft və kredit kartı məhsullarını əhatə edir. Bank müqavilə bildiriş müddətinə kredit itkisinə məruz qalmaq məhdudlaşdırmır, lakin ECL-ni müştərilərin davranışlarına dair gözləntilərini, uduş ehtimalı və Bankın gələcək risklərin azaldılması prosedurlarını əks etdirən bir müddət ərzində hesablayır, buna zəhmət və ya kreditlərin ləğv edilməsi daxildir. Keçmiş təcrübəyə və Bankın gözləntilərinə əsasən, Bankın bu məhsullar üzrə ECL-ləri hesabladığı dövr, Bankın kredit riskinə məruz qaldığı dövr və kredit itkiləri rəhbərlik hərəkətləri ilə azalda bilməz.

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)
31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(min Azərbaycan manatı ilə)

4 Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (davamı)

4.4 Maliyyə alətləri (davamı)

Dəyərdən düşmə (davamı)

Silinmə:

FVOCI-də amortizasiya olunmuş dəyəri və borc qiymətli kağızları ilə uçota alınan aktivlər bərpa perspektivi olmadığı təqdirdə (qismən və ya tam olaraq) silinir. Bu, ümumiyyətlə, Bank müştərilərin bərpası üçün bütün qanuni və düzəliş səylərini tükəndiyi vəziyyətdir. Bununla yanaşı, silinən maliyyə aktivləri şirkətin ödəməli məbləğləri geri qaytarma qaydalarına riayət etmək üçün hələ də icra fəaliyyətinə məruz qala bilər.

İtkinin geri qaytarılması

Əgər dəyərsizləşmə zərərinin məbləği sonrakı dövrdə azalırsa və azalma dəyərsizləşmə tanındıqdan sonra baş verən hadisəyə obyektiv təsir göstərə bilərsə, ehtimal olunan kreditin dəyərsizləşmə ehtiyatının hesabını müvafiq qaydada azaldır. Geri qaytarılma konsolidasiya edilmiş məcmu gəlir hesabatında tanınır.

Maliyyə zəmanətləri və kredit öhdəlikləri

Maliyyə zəmanətləri, borc alətinin şərtlərinə uyğun olaraq müəyyən borclu ödəmə müddətini ödəmədikləri üçün sahibləri zərər çəkməsi üçün ödəmə ödəməsi üçün müəyyən ödənişləri tələb edən müqavilələrdir. Maliyyə zəmanəti öhdəliyi müqavilə üzrə ödəmə ehtimalı olduqda amortizasiya olunmuş dəyərlə əks etdirilir.

"Kredit öhdəlikləri", müəyyən şərtlər altında kredit vermək üçün qətiyyətlə geri dönməz öhdəliklərdir.

Kredit vermək üçün verilmiş maliyyə zəmanətləri və ya geri alınmayan öhdəliklər əvvəlcə ədalətli dəyərlə ölçülür və onların ilkin ədalətli dəyəri təminatın öhdəliyi və ya öhdəliyi üzrə amortizasiya edilir.

Sonradan, bu amortizasiya edilmiş məbləğdən və zərər itkisinin məbləğindən yüksək qiymətləndirilir.

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar, digər maliyyə aktivləri kateqoriyasında təsnif edilənlərdən başqa, fəal bazarda qeyd edilməyən sabit və ya müəyyənləşdirilə bilən ödənişlər olan qeyri-törəmə aktivlərdir. Bank tərəfindən verilən kreditlər ilkin olaraq ədalətli dəyərlə bağlı əməliyyat xərcləri ilə tanınır.

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri məlum olan pul vəsaitlərinə asanlıqla konvertasiya edilə bilən və əhəmiyyətsiz dəyişiklik riskinə məruz qalan maddələrdir. Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri əlverişli pul vəsaitlərini və Mərkəzi Bankı ilə qalıqları və əldə etdikləri tarixdən etibarən üç ay və ya daha az olan digər banklardakı qalıqları ehtiva edir. Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri amortizasiya olunmuş dəyərdə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilir.

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)

31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(min Azərbaycan manatı ilə)

4 Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (davamı)

4.5 Əmlak, avadanlıqlar və aktivlərdən istifadə hüququ

Əmlak və avadanlıq ilk növbədə, Bankın rəhbərliyi tərəfindən nəzərdə tutulmuş qaydada fəaliyyət göstərə bilməsi üçün zəruri olan yeri və vəziyyəti aktivləşdirməklə birbaşa əlaqəli olan xərclər daxil olmaqla, alınma dəyəri ilə tanınır.

Bu aktivlər sonradan xərc modelindən istifadə etməklə ölçülür və bina istisna olmaqla, sonrakı köhnəlmə və dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla dəyəri ilə göstərilir.

Mal və ya xidmətin istifadəsi və ya inzibati məqsədlər üçün istifadəsi və ya istifadəsi üçün saxlanılan binanın maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda yenidən qiymətləndirmə tarixində ədalətli dəyəri olan hər hansı sonrakı yığılmış amortizasiya və daha sonra yığılmış dəyərsizləşmə zərərləri. Yenidən qiymətləndirmə, balans dəyərinin hesabat tarixində ədalətli dəyərdən istifadə edilməsi ilə müəyyənləşdirildəndən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənməməsi üçün kifayət qədər müntəzəm olaraq aparılır.

Yenidən qiymətləndirmə nəticəsində aktivin balans dəyərində hər hansı artım digər ümumi gəlirdə tanınır və kapitalda yenidən qiymətləndirmə ehtiyatına daxil edilir. Bu artım mənfəət və ya zərərdə əvvəllər mənfəət və ya zərərdə tanınmış eyni aktivin yenidən qiymətləndirmə azaldığını əks etdirir və qalan artım digər məcmu gəlirdə tanınır.

Yenidən qiymətləndirmə nəticəsində aktivin balans dəyərinin hər hansı azalması cari dövrdə mənfəət və ya zərərdə tanınır. Bu azalma yenidən qiymətləndirmə ehtiyatında olan kapitala həmin aktiv üzrə yenidən qiymətləndirmə üzrə profitdə mövcud olan hər hansı bir kredit balansı və istənilən mənfəət və ya zərərdə qeyd alınan azalma səviyyəsində birbaşa debitleşir.

Aktivlərdən istifadə hüququ düz xətt metodu ilə tanınır, ancaq digər əsas visaitlər azalan qalıq metodu ilə tanınır. Təxmin edilən faydalı ömür aşağıdakı kimidir:

• Bina	100 il
• Mebel	4 il
• Avadanlıq	5 il
• Kompüter	4 il
• Nəqliyyat vasitələri	4 il
• Digər aktivlər	5 il

Maddi qalıq dəyəri və istifadə müddəti qiymətləndirildikdə, aktivin yenidən qiymətləndirildiyi və ya olmamasına baxmayaraq ən azı illik olaraq yenilənir.

Əmlak və avadanlıqların silinməsindən yaranan mənfəət və zərərlər, satışdan çıxılan gəlirlər və aktivlərin balans dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən edilir və digər gəlirlər daxilində mənfəət və ya zərərdə tanınır.

4.6 Müsadirə edilmiş aktivlər

Bank məqsədamüvafiq hesab edildiyi hallarda müştərilərin öhdəlikləri müqabilində girov alır. Girov adətən müştəri əmlakının həbs olunmasını nəzərdə tutur və Banka müştərinin həm cari, həm də gələcək öhdəlikləri ilə əlaqədar əmlaka qarşı iddianın irəli sürülməsi üçün əsas yaradır.

Bəzi hallarda girov ödənilməmiş kreditlərin ötürülməsindən sonra müsadirə edilir. Müsadirə edilmiş girov ya balans dəyəri, ya da real dəyərindən satış üçün olan xərclər çıxılmaqla ölçülür.

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)

31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə

(min Azərbaycan manatı ilə)

4 Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (davamı)

4.7 Qeyri-maddi aktivlər

Qeyri-maddi aktivlər əməliyyatlarda istifadə olunan proqram təminatıdır. Onlar kapitallaşdırılmış xərclər, təxmini istifadə müddətindən asılı olaraq, azaldılmış balans metodu üzrə amortizasiya edilmiş xərc modellərindən istifadə etmək üçün hesablanır, çünki bu aktivlər sonlu hesab olunur. Qalıq dəyərlər və istifadə müddəti hər bir hesabat tarixində nəzərdən keçirilir. Bundan əlavə, onlar dəyərsizləşmə sınaqlarına məruz qalırlar. Proqramın istifadə müddəti 10 ildir.

Kompüter proqram təminatının saxlanması ilə bağlı xərclər, yəni yatlamlar və digər kiçik yeniliklər ilə əlaqədar xərclər və onların quraşdırılması, xərcləndikcə xərclənir.

Qeyri-maddi aktivin sərəncamında yaranan mənfəət və zərər, aktivin balans dəyəri ilə balans dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən edilir və digər gəlirlər daxilində mənfəət və ya zərərdə tanınır.

4.8 Qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Dəyərsizliyin qiymətləndirilməsi məqsədilə aktivlər əsasən müstəqil pul vəsaitlərinin daxilolmaları (pul vəsaitlərini yaradan vahidlər) olan ən aşağı səviyyədə qruplaşdırılır. Nəticədə, bəzi aktivlər dəyərsizləşmə üçün ayrı-ayrılıqda sınaqdan keçirilir, bəziləri isə pul vahidi səviyyəsində sınaqdan keçirilir.

Hadisələr və ya dəyişikliklər, balans dəyərinin bərpa edilə bilməyəcəyini göstərdikdə, bütün fərdi aktivlər və ya pul vəsaitlərini yaradan vahid dəyərsizləşmələr üçün sınaqdan keçirilir.

Qiymətdən düşmə zərəri, aktivin və ya pul vəsaitlərini yaradan vahidin balans dəyərinin satış qiyməti və istifadə dəyərini çıxardığı ədalətli dəyərdən yüksək olan bərpa edilə bilən məbləğdən artıq olduğu məbləğdə tanınır. Qenerasiya dəyərini müəyyən etmək üçün rəhbərlik, hər bir pul vəsaitlərini yaradan vahidin gözlənilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinə təxmin edir və bu pul vəsaitlərinin axınının indiki dəyərini hesablamaq üçün uyğun faiz dərəcəsini təyin edir.

Daha sonra bütün aktivlər əvvəllər tanınmış dəyərsizləşmə zərərinin artıq olmaya biləcəyi göstəricilərinə yenidən baxılır. Pul vəsaitlərini yaradan vahidin bərpa edilə bilən məbləği onun balans dəyərindən artıq olduqda dəyərdən düşmə zərəri geri qaytarılır.

4.9 Digər aktivlər

Digər aktivlər ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərlə ölçülür və sonradan effektiv faiz dərəcəsi metodu ilə amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür.

4.10 Banklardan və maliyyə institutlarından alınmış kreditlər və əmanətlər və müştərilərin əmanətləri

Bunlar başlanğıcda yaranan əməliyyat xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərdə tanınır. Kreditlər və depozitlər sonradan amortizasiya olunmuş dəyərdə verilir, gəlirlər (əməliyyat xərcləri çıxılmaqla) və geri qaytarma dəyəri arasındakı fərq, kreditlərin müddəti ərzində məcmu gəlir hesabatında və effektiv faiz metodundan istifadə etməklə depozitləşdirilir.

4.11 Digər öhdəliklər

Digər öhdəliklər əvvəllər ədalətli dəyərlə ölçülür və sonradan effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür.

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)

31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə

(min Azərbaycan manatı ilə)

4 Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (davamı)

4.12 Kapital və ehtiyatlar

Pul vəsaitlərinin və ya digər maliyyə aktivlərinin köçürülməsi üzrə müqavilə öhdəliyi olmadıqda səhmlər kapital kimi təsnifləşdirilir. Səhmdar alətlərinin emissiyasına yönəldilən arumlı xərclər, vergilərdən çıxılan gəlirlərdən çıxılmaqla, kapitalda göstərilir.

Bölüşdürülməmiş mənfəət cari və əvvəlki dövrdə saxlanılan bütün mənfəətləri əhatə edir.

Səhmdarlarla olan bütün əməliyyatlar kapital daxilində ayrıca qeyd olunur.

4.13 Ehtiyatlar və şərti öhdəliklər

Öhdəliklər, keçmiş hadisənin nəticəsində mövcud öhdəliklər, ehtimal ki, Bankdan iqtisadi qaynaqların çıxmasına gətirib çıxara bilər və məbləğlər etibarlı şəkildə qiymətləndirilə bilər. Dəyişmənin vaxtı və ya məbləği hələ də qeyri-müəyyən ola bilər. Mövcud öhdəlik, keçmiş hadisələr nəticəsində yaranan hüquqi və ya konstruktiv öhdəliklərin mövcudluğundan yaranır.

Zəmanət tələbləri və digər balansdan kənar öhdəliklər üzrə öhdəliklər öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün əsaslandırılmış və məqbul müəyyən olduqda tanınır. Gözlənilən qalıqlar müştəri hesablarının debetləşməsi ilə tanınır. Mənfəət və zərər hesabına ödəniş gözlənilən bərpa nəticəsində dəqiqləşdirilir. Gələcək əməliyyat zərərləri üçün ehtiyatlar tanınmır.

Müqavilələr pulun vaxt dəyərinin əhəmiyyətli olduğu hallarda onların indiki dəyərlərinə endirilir.

Bütün müddəalar hər bir hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və ən yaxşı qiymətləndirməni əks etdirmək üçün düzəldilir.

Mövcud öhdəliklər nəticəsində iqtisadi resursların mümkün xaric olma ehtimalı və ya uzaq olduğu hesab edildiyi hallarda, müəssisə birləşməsi zamanı qəbul edilməmiş hallar istisna edilmir.

4.14 İşçilərin faydaları

Qısamüddətli işçilərin faydaları

Bank mütəmadi olaraq bütün işçilərə kompensasiya ödəmələrini təmin edir. Kompensasiya edilmiş məzuniyyətlərin gözlənilən xərcləri işçilərin əmək haqqını artıran xidmətlərin göstərildiyi və ya qeyri-yığışan boşluqlar halında, məzuniyyətlər baş verdikdə xərc kimi tanınır. Belə çıxmaların qalıqları hər bir maliyyə ili sonuna qədər işçilərə ödənilir və bu səbəbdən maliyyə hesabatlarında öhdəlik götürülmür.

Müəyyən edilmiş töhfə planı

Bank Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinə əsasən Hökumət tərəfindən yaradılan Sosial Müdafiə Fonduna köçürmələr edir. Bu vəsait Bank və işçiləri tərəfindən müvafiq olaraq 22% və məcmu əmək haqqının 3% -ni təşkil edir. Bundan əlavə, cari il ərzində Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinə edilən dəyişikliklərə əsasən, bu dərəcələr Bank və işçilər üçün müvafiq olaraq 1 yanvar 2019-cu il tarixinə tətbiq olunan 15% və 10% səviyyəsində müəyyən edilmişdir. Pensiya üzrə bütün pensiya təminatı ödənişlər dövlət pensiya fondu tərəfindən həyata keçirilir.

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)

31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə

(min Azərbaycan manatı ilə)

4 Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (davamı)

4.15 Gəlirin tanınması

Faiz gəliri və xərci

Bütün faizlə əlaqəli maliyyə alətləri üzrə faiz gəlirləri və xərcləri effektiv faiz metodundan istifadə etməklə "faiz gəlirləri" və "faiz xərcləri" daxilində məcmu gəlir hesabaunda tanınır.

Effektiv faiz metodu, maliyyə aktivinin və ya maliyyə öhdəliyinin amortizasiya olunmuş dəyərinin hesablanması və faiz dövrü və ya faiz xərcinin müvafiq dövr üzrə ayrılması üsuludur. Effektiv faiz dərəcəsi, maliyyə alətinin gözlənilən ömrü boyunca və ya uyğun olduqda, maliyyə aktivinin və ya maliyyə öhdəliyinin xalis balans dəyərində nisbətən daha qısa bir dövrə təxmin edilən gələcək nağd ödənişləri və ya daxilolmaları dəqiqləşdirən dərəcədir. Effektiv faiz dərəcəsinə hesablayarkən, Bank maliyyə alətinin bütün müqavilə şərtlərini nəzərə alaraq pul vəsaitlərinin hərəkəti hesablayır, lakin gələcək kredit itkilərini nəzərdə tutmur. Dəyərşübhəli zərəri nəticəsində kreditlər yazılı və ya qismən yazıldıqdan sonra, faiz gəliri təbiiq olunan Prudensial qaydalara əsasən alındıqda tanınır.

Əmək haqqı və komissiya gəlirləri

Əmək haqqı və komissiya gəlirləri ümumiyyətlə xidmətlərin verildiyi təqvim əsasında tanınır.

4.16 Əməliyyat xərcləri

Əməliyyat xərcləri xidmətdən istifadə etdikdə və ya onların yaranma tarixində mənfəət və ya zərərdə tanınır.

4.17 Vergi qanunvericiliyi

Mənfəət vergisi xərcləri cari və təxirə salınmış vergi xərclərinin cəmindən ibarətdir.

Cari vergi

Cari vergi xərci hesabat dövrü ərzində yaranmış vergi mənfəəti əsasında hesablanır. Hesabatdakı bəzi gəlir və xərclərin digər dövrlərdə vergi bazasına aid ediləcəyinə və bəzi maddələrin heç bir vaxt vergi bazasını hesablayarkən istifadə edilməyəcəyinə görə vergi mənfəəti maliyyə hesabatlarındakı mənfəətdən fərqlənir. Bankın cari mənfəət vergisi xərci, hesabat dövründə qüvvədə olan vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır.

Təxirə salınmış vergi

Təxirə salınmış vergi isə aktiv və öhdəliklərin mühasibat uçotuna uyğun qalıq dəyərləri ilə onların vergiyə uyğun qalıq dəyərləri arasındakı fərqlərdən yaranan və gələcəkdə ödəniləcək və ya geri alınacaq məbləğlərin əsasında hesablanır və bu zaman öhdəlik üsulundan istifadə edilir. Təxirə salınmış vergi öhdəliyi ümumiyyətlə bütün vergi bazasını artıran maddələr üçün hesablanır, təxirə salınmış vergi aktivləri isə bu aktivdən gələcəkdə istifadə etmək üçün kifayət qədər mənfəətin olması təxmini nəzərə alınaraq tanınır. Müvəqqəti fərqlərin mühasibat mənfəətinə və vergi mənfəətinə təsir göstərməyən digər aktiv və öhdəliklərin ilkin tanınması zamanı yarandığı hallarda (biznes kombinasiyaları istisna olmaqla), belə vergi aktiv və öhdəlikləri tanınmır.

Təxirə salınmış vergi aktivinin qalıq dəyəri hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və əgər gələcəkdəki mənfəət əldə edilməsi ilə bağlı təxminlər bu aktivin reallaşdırmağa imkan vermirsə bu vergi aktivinin dəyəri tam və ya qismən bu təxminlərə uyğunlaşdırılmaq üçün azaldılır.

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)

31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(min Azərbaycan manatı ilə)

4 Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (davamı)

4.17 Vergi qanunvericiliyi (davamı)

Təxirə salınmış vergi (davamı)

Təxirə salınmış vergini hesablayarkən vergi aktivinin reallaşdırılması və ya öhdəliyin ödənilməsi zamanı qüvvədə olan vergi dərəcəsindən istifadə edilməlidir. Birbaşa səhmdar kapitalına təsir edən əməliyyatlar istisna olmaqla, təxirə salınmış vergi xərci və ya gəliri birbaşa məcmu gəlir hesabında əks etdirilir. Səhmdar kapitalına təsir edən əməliyyatlarla bağlı təxirə salınmış vergilər də səhmdar kapitalında öz əksini tapır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri və təxirə salınmış vergi öhdəlikləri xalis balans hesabatında açıqlanır və aşağıdakı hallarda xalis maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda göstərilir:

- Bank cari mənfəət vergisi aktivlərini cari mənfəət vergisi öhdəlikləri ilə əvəzləşdirmək hüququna malikdir; və
- Təxirə salınmış vergi aktivləri və təxirə salınmış vergi öhdəlikləri eyni vergi orqanı tərəfindən eyni vergiyə cəlb olunan müəssisə üzrə vergi mənbəyinə aiddir.

Azərbaycan Respublikasında da Bankın fəaliyyəti ilə bağlı qiymətləndirilmiş digər vergilər vardır. Bu vergilər əməliyyat xərclərinin komponenti hesabına geniş mənfəət hesabatında daxil edilir.

4.18 Səhm üzrə mənfəət / zərər

Səhm üzrə mənfəət / zərər Bankın sahiblərinə aid olan mənfəət və ya zərərin hesabat ilində iştirak payının ağırlıqlı orta sayına bölünməsi ilə müəyyən edilir.

4.19 Mühüm mühasibat uçotu mülahizələri və qeyri-müəyyən təxminlərin əsas mənbələri

Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasını rəhbərliyin maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin hesablanmış məbləğinə və dəyərsizləşmə və ədalətli dəyərlərə aid olan müavinətlərə təsir edən müəyyən qərarlar, hesablamlar və fərziyyələr verməsini tələb edir. Xüsusilə, müştərilərə dəyərsizləşmiş kreditlər üçün tələb olunan ehtiyatların səviyyəsini müəyyən edərkən və gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinin vaxtı və məbləğinin qiymətləndirilməsində rəhbərliyin əhəmiyyətli qərarı tələb olunur. Qiymətləndirmələr davamlı olaraq qiymətləndirilir və məqbul hesab edilən gələcək hadisələrin gözləntüləri də daxil olmaqla, tarixi təcrübəyə və digər amillərə əsaslanır. Qiymətləndirmə və əsaslandırılmış fərziyyələr davamlı olaraq nəzərdən keçirilir. Qiymətləndirmələr üzrə düzəlişlər prospektiv şəkildə tanınır.

Təxminlər və əsas götürülən fərziyyələr davamlı qaydada təhlil edilir. Mühasibat təxminlərinə olan düzəlişlər, belə düzəliş yalnız onun baş verdiyi dövrə təsir göstərdikdə həmin dövrdə, cari və gələcək dövrlərə təsir göstərdikdə isə, düzəlişin baş verdiyi və gələcək dövrdə tanınır. Kritik qiymətləndirmə qeyri-müəyyənlikləri 4.20-ci qeyddə təsvir edilmişdir.

Maliyyə alətlərinə mülahizələr və qiymətləndirmələr

31 dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan dövr üzrə maliyyə hesabatlarında tanınmış məbləğə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərən mühasibat uçotu siyasətləri ilə bağlı mülahizə və qiymətləndirmələr aşağıdakılardır:

- Maliyyə aktivlərinin təsnifatı: aktivlərin saxlanıldığı biznes modelinin qiymətləndirilməsi və maliyyə aktivlərinin müqavilə şərtləri yalnız əsas pul vəsaitinin ödənilməməsi və faiz ödənilməməsi olub-olmadığını qiymətləndirir.
- gözlənilən kredit itkisinin hesablanması (ECL): 31 dekabr 2019-ci və 31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatan il üçün ECL-də əhəmiyyətli təsir göstərən fərziyyələrə və qiymətləndirmə qeyri-müəyyənliklərinə edilən dəyişikliklər 9 sayılı BMHS-nin qəbul edilməsi nəticəsində yaranan dəyişikliklərə aiddir. Maliyyə alətləri. Təsir əsasən BMHS 9 metodologiyası əsasında ECL hesablanması üçün istifadə edilən giriş, fərziyyə və üsullarla idarə olunur.

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)

31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(min Azərbaycan manatı ilə)

4 Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (davamı)

4.19 Mühüm mühasibat uçotu mülahizələri və qeyri-müəyyən təxminlərin əsas mənbələri (davamı)

Maliyyə alətlərinə mülahizələr və qiymətləndirmələr (davamı)

ECL hesablamasında istifadə edilən giriş, fərziyyə və üsullar - BMHS-9 Metodologiya

Təsinin qiymətləndirilməsini müəyyən edərkən, şirkət tərəfindən nəzərdən keçirildiyi kimi, ən əhəmiyyətli təsiri olan və yüksək səviyyəli qərar tələb edən MHBS 9-da əsas anlayışlar aşağıdakılardır:

Kredit riskinin əhəmiyyətli artımının qiymətləndirilməsi:

Kredit riskin əhəmiyyətli artımının nisbi əsasda qiymətləndirilməsi aparılır. Bir maliyyə aktivi üzrə kredit riskinin başlanmasından sonra əhəmiyyətli dərəcədə artdığını qiymətləndirmək üçün, Şirkət, maliyyə aktivinin gözlənilən ömrü boyunca hesabat tarixində baş verən səhv riskini müqayisədə, baş vermədikdə default riskini müqayisə edərək, əsas risk göstəriciləri Şirkətin mövcud risk idarəetmə proseslərində istifadə olunur.

Aşağıdakı göstəricilərə əsasən hər bir fərdi məruzə üçün kredit riskində əhəmiyyətli artımların qiymətləndirilməsi ən azı üç ayda bir dəfə həyata keçiriləcəkdir. Aşağıdakı faktorlardan hər hansı birinin kredit riskində əhəmiyyətli bir artımın meydana gəldiyini ifadə edərsə, alət Mərhələ 1-dən Mərhələ 2-ə köçürülür:

1. İlk tanınma ilə müqayisədə kredit riskində əhəmiyyətli artımlar üçün limit qoyulur.
2. Əhəmiyyətli dərəcədə artmış mövqeləri yaxşılaşdırmaq üçün mərhələlərin nəticələrini qiymətləndirmək və zərurət yarandıqda düzəlişlər etmək üçün əlavə keyfiyyətli rəylər aparılır.
3. 9 sayılı MHBS-da 30 gün ərzində vaxtı keçmiş alətlərin kredit riskinin ciddi şəkildə artdığı barədə təkzibedici ehtimallar vardır.

Mərhələ 2 və Mərhələ 3 arasındakı hərəkətlər, maliyyə aktivlərinin olduğu kimi kreditlərin dəyərsizləşməsinə əsaslanan hesabat tarixidir. 9 №-li MHBS-na uyğun olaraq kredit dəyərsizləşməsinin müəyyən edilməsi, 39 №-li MUBS-a uyğun olaraq dəyərsizləşmə obyektiv sübutlar üçün maliyyə aktivlərinin fərdi qiymətləndirilməsinə oxşardır.

Makroiqtisadi amillər, Gələcək yönümlü informasiyalar (FLI) və müxtəlif senarilər:

Hər bir mərhələ üçün gözlənilən kredit itkilərinin ölçülməsi və kredit riskində əhəmiyyətli artımların qiymətləndirilməsi keçmiş hadisələr və mövcud şəraitlər haqqında məlumatları, eləcə də gələcək hadisələrin və iqtisadi şəraitin məqbul və dəstəklənən proqnozlarını nəzərdən keçirməlidir. İrəli görünən məlumatların qiymətləndirilməsi və tətbiqi mühüm mühakimə tələb edir.

Mərhələ 1 və Mərhələ 2 kredit itkiləri ehtimallarını qiymətləndirmək üçün istifadə edilən PD, Defolt İtkisi (LGD) və Pozlaşdırma Default (EAD) girişləri keçmiş tendensiyalara və makroiqtisadi dəyişənlərə (ya da makroiqtisadi dəyişənlərdəki dəyişikliklərə) əsasən müvafiq portfəldə kredit itkiləri modelləşdirilir. Rəhbərliyin bünövrəsi makroiqtisadi faktorları portfelin mövcud vəziyyəti ilə ən yaxşı idarəetmə təxmin və məlumatlarına əsaslanaraq uyğunlaşdırmaq üçün də istifadə olunur.

Mərhələ1 və Mərhələ 2-də gözlənilən kredit itkilərinin qiymətləndirilməsi minimum üç makroiqtisadi göstəriciləri nəzərdən keçirən diskontlaşdırılmış ehtimalı ağırlıqlı təxmindir.

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)

31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(min Azərbaycan manatı ilə)

4 Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (davamı)

4.19 Mühüm mühasibat uçotu mülahizələri və qeyri-müəyyən təxminlərin əsas mənbələri (davamı)

Maliyyə alətlərinə mülahizələr və qiymətləndirmələr (davamı)

Makroiqtisadi amillər, Gələcək yönümlü informasiyalar (FLI) və müxtəlif senarilər (davamı):

Bank rəhbərliyi, COVID-19 (Korona virusu) ətrafındakı vəziyyətin inkişafını yaxından izləyir və bütün lazımi tədbirləri görür. Rəhbərlik hesab edir ki, bu, Bankın əməliyyatlarına ciddi təsir göstərməyəcəkdir. Əlavə olaraq, makroiqtisadi amillərdəki yüksək qeyri-müəyyənliklə əlaqədar olaraq, hazırda COVID-19 virusunun xüsusi təsirlərini müəyyən etmək çətinidir. Həmçinin, dövlət tərəfindən dəstək olunacağına dair bəyanat olsa da, bu dəstəyin hansı formalarda olacağına dair bu günə qədər məlumat verilməmişdir. Buna görə də ECL modelində hər hansı bir əsaslı dəyişiklik olmamışdır. Lakin, böhran vəziyyəti ilə əlaqədar olaraq modeldə ola biləcək hər hansı əlavə və ya düzəliş istisna hal olaraq nəzərə alınmışdır. Rəhbərlik MHBS 9 ECL hesablaması üçün istifadə etməzdən əvvəl proqnozları hərtərəfli nəzərdən keçirmək üçün xüsusi idarəetmə qurmuşdur.

Defoltun təsviri

Gözlənilən kredit itkilərinin ölçülməsində istifadə edilən standartın müəyyən edilməsi və mərhələlər arasında hərəkətin müəyyənləşdirilməsi üçün qiymətləndirmə, daxili kredit riskinin idarə olunması məqsədləri üçün istifadə edilən defoltun müəyyən edilməsinə uyğun gəlir. 9 sayılı BMHS standartı müəyyən etmir, ancaq gecikmə 90 gündən artıq olan zaman baş verən hadisənin baş vermə ehtimalı ehtimalını ehtiva edir.

Gözlənilən müddət

ECL-ni qiymətləndirərkən, Bankın kredit riskinə məruz qaldığı maksimum müqavilə dövrünü nəzərdən keçirməlidir. Bütün tətbiq olunan müqavilə şərtləri, qabaqcadan ödəniş variantları və uzadılması və köçürmə variantları daxil olmaqla, gözlənilən ömür müddətinin müəyyən edilməsi zamanı nəzərə alınır. Sabit ödəmə qabiliyyəti olmayan bəzi kreditlər üçün gözlənilən ömrü Bankın kredit riskinə məruz qaldığı dövr əsasında hesablanır.

İdarəetmə

Mövcud risklərin idarə edilməsi çərçivəsinə əlavə olaraq, Bank BMHS 9 dəyərsizləşmə prosesinə nəzarət etmək üçün daxili komitə yaratmışdır. Komitə Maliyyə, Risklərin İdarə Edilməsi və İqtisadiyyat sahəsində yüksək səviyyəli nümayəndələrdən ibarətdir və gözlənilən kredit itkiləri təxminlərimizdə istifadə olunan əsas giriş və fərziyyələrin nəzərdən keçirilməsi və təsdiqlənməsi üçün məsuliyyət daşıyır. Həmçinin ümumi ehtiyat nəticələrinin maliyyə hesabatlarına daxil edilməsinin uyğunluğunu qiymətləndirir.

9 Nə-li MHBS ECL Modulu ilə yanaşı, MBB-nin prudensial tənzimləmələri də Bankın maliyyə aktivinin dəyərsizləşməməsini onun vaxtı keçmiş statusu və mövcud girovun mümkünlüyü hesab etdiyi əsas amillərdir.

Aşağıdakı digər əsas meyarlar da dəyərsizləşmə itkisinin baş verdiyinə dair obyektiv sübutların olduğunu müəyyən etmək üçün istifadə olunur:

- müştərinin biznes modelinin canlılığı və maliyyə çətinliklərindən uğurla ticarət etmək və borc öhdəliklərini yerinə yetirmək üçün kifayət qədər pul axını yaratmaq;
- Təminatın (və ya digər kredit yüngülləşdirmələrinin) reallaşdırıla bilən dəyəri və müvəffəqiyyətlə geri sahib olmaq ehtimalı;
- ödənilməmiş məbləğlərin bərpası ilə bağlı hər hansı xərclərin ehtimal olunan çıxılması;

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)

31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(min Azərbaycan manatı ilə)

4 Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (davamı)

4.19 Mühüm mühasibat uçotu mülahizələri və qeyri-müəyyən təxminlərin əsas mənbələri (davamı)

Maliyyə alətlərinə mülahizələr və qiymətləndirmələr (davamı)

İdarəetmə (davamı)

- borcalan əhəmiyyətli bir maliyyə çətinliyi yaşayır, bunun Bankın aldığı maliyyə məlumatları ilə təsdiqlənir;
- borcalan iflas və ya maliyyə yenidən təşkil edilməsini nəzərdən keçirir; və ya
- borcalana təsir edən beynəlxalq və ya yerli iqtisadi şəraitdəki dəyişikliklər nəticəsində borcalanın ödəmə vəziyyətindəki mənfəi dəyişiklik.

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin tanınması

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin tanınma dərəcəsi, çıxılan müvəqqəti fərqlərin tətbiq oluna biləcəyi Bankın gələcək vergi tutulan gəliri ehtimalının qiymətləndirilməsinə əsaslanır. Bundan əlavə, müxtəlif vergi yurisdiksiyalarında hər hansı bir hüquqi və ya iqtisadi məhdudiyyətin və ya qeyri-müəyyənliyin təsirini qiymətləndirmək üçün əhəmiyyətli mülahizə tələb olunur.

4.20 Qiymətləndirmənin qeyri-müəyyənliyi

Aktivlərin, öhdəliklərin, gəlir və xərclərin tanınması və ölçülməsinə ən əhəmiyyətli təsiri olan təxminlər və fərziyyələr haqqında məlumat aşağıda verilmişdir. Faktiki nəticələr əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənə bilər.

Amortizasiya olunan aktivlərin istifadə müddəti

İdarəetmə, aktivlərin gözlənilən faydasına əsaslanan Banka hər bir hesabat tarixində maddi aktivlər və qeyri-maddi aktivlər daxil olmaqla, amortizasiya edilə bilən və güzəştli aktivlərin istifadə müddətini nəzərdən keçirir. Bununla yanaşı, faktiki nəticələr, xüsusilə proqram təminatı və IT avadanlıqları ilə bağlı, texniki köhnəlmədən fərqlənə bilər.

Əmlak və avadanlıqların və qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməsi

Qiymətdən düşmə zərəri, aktivin və ya pul vəsaitlərini yaradan vahidin balans dəyərinin bərpa edilə bilən məbləğdən artıq olduğu məbləğdə tanınır. Bərpaediləbilən məbləği müəyyən etmək üçün rəhbərlik, hər bir pul vəsaitlərini yaradan vahidin gözlənilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətini təxmin edir və bu pul vəsaitlərinin axınının indiki dəyərini hesablamaq üçün uyğun faiz dərəcəsini təyin edir. Gələcəkdə gözlənilən pul vəsaitlərinin hərəkəti idarəetməsinin qiymətləndirilməsi prosesində gələcək əməliyyat nəticələrinə dair fərziyyələr yaradır. Bu fərziyyələr gələcək hadisələrə və şərtlərə aiddir. Həqiqi nəticələr dəyişə bilər və növbəti maliyyə ili ərzində Bankın aktivlərinə əhəmiyyətli düzəlişlər yarada bilər.

Çox hallarda tətbiq edilə bilən diskont dərəcəsini müəyyən etmək, bazar riskinə uyğun düzəlişlərin və aktivə aid xüsusi risk amillərinə uyğun düzəlişlərin qiymətləndirilməsini nəzərdə tutur.

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avansların dəyərsizləşməsi üçün ehtiyat

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar, dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatlar çıxılmaqla amortizasiya olunmuş dəyərle ölçülür. Dəyərsizliyə görə ehtiyatların qiymətləndirilməsi mühüm mühakimənin və qiymətləndirmələrin həyata keçirilməsini nəzərdə tutur. Bank, Bankın kredit portfelində yaranan zərərləri ödəmək üçün kifayət qədər rəhbərlik hesab etdiyi səviyyədə ehtiyatların saxlanması məqsədi ilə dəyərsizləşmə ehtiyatlarını qiymətləndirir. Hükümlərin hesablanması əsasən ECL modeli və tətbiq olunan prudensial tənzimləmələrlə təyin olunan vaxt əsas meyarlarından istifadə olunur.

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)

31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(min Azərbaycan manatı ilə)

4 Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (davamı)

4.20 Qiymətləndirmənin qeyri-müəyyənliyi (davamı)

Ehtiyatlar

Ehtiyatlar rəhbərliyin hesablamalarına əsasən ətraf mühitə aid olan əməliyyatlardan əldə edilən məlumatlardan əldə edilir. Həssaslıq, Bankın hesabatundakı xalis gəliri əhəmiyyətli dərəcədə üstələməməsi və onun öhdəliklərini azaltması üçün müddəaları qiymətləndirərkən həyata keçirilir.

Şərti öhdəlik

Bank əməliyyatlarının xarakterindən asılı olaraq adi biznes fəaliyyətində yaranan məhkəmə proseslərinə cəlb oluna bilər. Tədbirlərdən yaranan şərti öhdəliklər üçün ehtiyat iqtisadi resursların xaric olma ehtimalına və belə çıxışın qiymətləndirilməsinin etibarlılığına əsaslanır. Belə məsələlər çoxsaylı qeyri-müəyyənliklərə məruz qalır və fərdi məsələlərin nəticəsi güvən ilə proqnozlaşdırıla bilməz. Qiymətləndirmə və əsaslandırılmış fərziyyələr davamlı olaraq nəzərdən keçirilir. Qiymətləndirmələr prospektiv şəkildə tətbiq olunur.

5 Nağd vəsaitlər və Mərkəzi Bankda pul vəsaitləri

	2019 AZN	2018 AZN
Kassada nağd pul qalığı	20,545	35,161
Mərkəzi bankda yerləşdirilmiş vəsaitlər, məcburi minimal ehtiyat fondu çıxılmaqla	10,893	13,791
Nağd və nağd pul ekvivalentləri daxil olmaqla (6-cı qeyd)	31,438	48,952
Mərkəzi bankda məcburi minimal ehtiyat fondu	3,864	4,350
	35,302	53,302

Məcburi minimal ehtiyat fondundan bankın gündəlik əməliyyatlarında istifadə edilmir. Kassada nağd pul qalığı, mərkəzi bankda vəsaitlər və məcburi minimal ehtiyat depozitləri faizsizdir.

Hesabat tarixinə buraya blok edilmiş müxbir hesabı sıfır qalığı ilə (2018: sıfır) daxildir.

6 Nağd pul və nağd pul ekvivalentləri

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabaun məqsədləri üçün nağd pul və nağd pul ekvivalentlərinə aşağıdakı komponentlər daxildir:

	2019 AZN	2018 AZN
Nağd və Mərkəzi Bankdakı pul vəsaitləri (5-ci qeyd)	31,438	48,952
Digər banklardakı pul vəsaitləri (7-ci qeyd)	38,861	10,585
Digər aktivlər	-	255
	70,299	59,792

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)

31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə

(min Azərbaycan manatı ilə)

7 Digər banklardakı pul vəsaitləri

	2019	2018
	AZN	AZN
Müxbir hesablar	38,861	10,585
Daha az: Dəyərsizləşmə zərərinə görə ehtiyat (7.1-ci qeyd)	(389)	(126)
	<u>38,472</u>	<u>10,459</u>

7.1 Zərər itkisinə görə vəsait

	2019	2018
	AZN	AZN
Yanvarın 1-nə qalıq,	126	127
İllik ehtimal olunan zərərlərə görə ehtiyat	263	(1)
Dekabrın 31-nə qalıq	<u>389</u>	<u>126</u>

8 Müştərilərə verilmiş kredit və avanslar

	2019	2018
	AZN	AZN
Kredit və avanslar	567,573	584,593
Yığılmış faiz gəliri	2,271	1,886
	<u>569,844</u>	<u>586,479</u>
Çıxılsın: ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyat (8.1-ci qeyd)	(35,880)	(34,352)
	<u>533,964</u>	<u>552,127</u>

Müştərilərə verilən kredit və avanslar illik 3.88% - 34 % arasında faiz gəlirinə malikdir (2018: illik 4% - 25 %).

İcarə məhdudiyyətlərinin pozulması ilə bağlı 24.1 qeydə istinad edin.

Müştərilərə verilən kredit və avansların sənaye üzrə təhlili

	2019	2018
	AZN	AZN
Nəqliyyat	545,791	556,249
Fərdi şəxslər	16,038	20,163
Ticarət və xidmət sektoru	5,291	8,181
Tikinti	453	-
	<u>567,573</u>	<u>584,593</u>

Müştərilərə verilən kredit və avansların valyuta təhlili - hesablanmış faiz istisna olmaqla ümumi

	2019	2018
	AZN	AZN
AZN	174,304	179,467
USD	382,662	386,508
EUR	10,607	18,618
	<u>567,573</u>	<u>584,593</u>

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)
31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
 (min Azərbaycan manatı ilə)

8 Müştərilərə verilmiş kredit və avanslar (davamı)

8.1 Ehtimal edilən zərər üçün ayrılmış ehtiyat

Aşağıdakı cədvəldə 9 saylı MHBS-in qəbul edilməsinin nəticəsi olaraq dəyərsizləşmə üzrə ehtiyatın açılış və son balanslarının uzlaşmaları göstərilir: Qeyd 4.4-ə və 4.24.1-ə baxın.

	2019 AZN	2018 AZN
Yanvarın 1-nə olan qalıq	34,352	36,045
Əlavə edilir: MHBS 9-in tətbiqi ilə bağlı açılış balansına olan düzəliş	-	4,102
İl üzrə ehtimal edilən zərərlər üçün ayrılmış ehtiyat	1,528	(5,867)
Aktivlərin hesabdən silinməsi	-	(8)
Bərpa olunmuş məbləğlər	-	80
Dekabr ayının 31-nə olan qalıq	35,880	34,352

	Müştərilərə kreditlər və avanslar			Verilən zəmanətlər			Ümumi AZN
	12 aylıq ECL	Dəyərsizləşməmiş ömürlük ECL	Dəyərsizləşmiş ömürlük ECL	12 aylıq ECL	Dəyərsizləşməmiş ömürlük ECL	Dəyərsizləşmiş ömürlük ECL	
	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN	
31 Dekabr 2019-cu il							
Ümumi məbləğ	560,357	6,548	2,939	-	-	-	569,844
MHBS 9-a əsasən ehtimal edilən zərər üçün ayrılmış ehtiyat	(18,149)	(99)	(2,077)	(1,563)	(13,992)	-	(35,880)
	542,208	6,449	862	(1,563)	(13,992)	-	533,964

	Müştərilərə kreditlər və avanslar			Verilən zəmanətlər			Ümumi 12 aylıq ECL AZN
	12 aylıq ECL	Dəyərsizləşməmiş ömürlük ECL	Dəyərsizləşmiş ömürlük ECL	12 aylıq ECL	Dəyərsizləşməmiş ömürlük ECL	Dəyərsizləşmiş ömürlük ECL	
	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN	
31 Dekabr 2018-ci il							
Ümumi məbləğ	583,647	4	2,828	-	-	-	586,479
MHBS 9-a əsasən ehtimal edilən zərər üçün ayrılmış ehtiyat	(30,651)	(1)	(1,980)	(1,720)	-	-	(34,352)
	552,996	3	848	(1,720)	-	-	552,127

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)
31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(min Azərbaycan manatı ilə)

8 Müştərilərə verilmiş kredit və avanslar (davamı)

8.1 Ehtimal edilən zərər üçün ayrılmış ehtiyat (davamı)

Kreditlər və avanslar üzrə təminat 31 dekabr 2019-cu il tarixinə 35.88 milyon manat BMHS tələblərinə uyğun olaraq bankın daxili siyasətinə əsasən verilmişdir. Bununla birlikdə rəhbərlik 31 dekabr tarixinə etibarlı gəlirlərində kreditlər və avanslar üzrə 28.5 milyon manat avans verdiyini bildirdi. 2019-cu il Azərbaycan Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Təşkilatı (FIMSA) və Azərbaycan Mərkəzi Bankının (MBB) tələblərinə uyğun olaraq.

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)
31 Dekabr 2019-cü il tarixində başa çatan il üzrə
(min Azərbaycan manatı ilə)

9 Əmlak, avadanlıq və aktivlərdən istifadə hüququ	Mebel və avadanlıq AZN	Kompyuterlər AZN	Avtomobillər AZN	Digər aktivlər AZN	İcarənin təkmilləşdiriləsi AZN	Aktivlərdən istifadə hüququ AZN	Ümumi AZN
2019							
Ümumi balans dəyəri							
1 yanvar 2019-cu il tarixinə qalıq	3,760	1,139	826	308	1,469	-	7,502
Əlavələr	271	693	-	778	-	2,698	4,440
Sililmələr	(75)	(11)	(45)	-	-	-	(131)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə qalıq	3,956	1,821	781	1,086	1,469	2,698	11,811

Yığılmış köhnəlmə							
1 yanvar 2019-cu il tarixinə qalıq	1,937	579	359	173	270	-	3,318
Köhnəlmə xərcləri	398	228	115	148	84	540	1,513
Sililmə	(75)	(11)	(41)	-	-	-	(127)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə qalıq	2,260	796	433	321	354	540	4,704

31 dekabr 2019-cu il tarixinə xalis qalıq dəyəri	1,696	1,025	348	765	1,115	2,158	7,107
---	--------------	--------------	------------	------------	--------------	--------------	--------------

Bank icarə öhdəliklərini 16 №-li MIUBS-a uyğun olaraq icarəyə götürülmüş binalar üzrə qalan icarə ödənişlərinin cari dəyəri ilə uçota almışdır. Bank 1 yanvar 2019-cu il tarixinə icarə öhdəliklərinə bərabər istifadə hüququ olan aktivləri qeyd etmişdir. Əlavə məlumat üçün 3.1 və 13 saylı qeydlərə baxın.

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)

31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(min Azərbaycan manatı ilə)

9 Əmlak, avadanlıq və Aktivlərdən istifadə hüququ (davamı)	Mebel və avadanlıq AZN	Kompyuterlər AZN	Avtomobil AZN	Digər aktivlər AZN	İcarənin təkmilləşdiriləsi AZN	Aktivlərdən istifadə hüququ AZN	Ümumi AZN
2018							
Ümumi balans dəyəri							
1 yanvar 2018-ci il tarixinə qalıq	2,998	847	662	305	1,469	-	6,281
Əlavələr	798	351	424	3	-	-	1,576
Silinmələr	(36)	(59)	(260)	-	-	-	(355)
31 dekabr 2018-ci il tarixinə qalıq	3,760	1,139	826	308	1,469	-	7,502
Yığılmış köhnəlmə							
1 yanvar 2018-ci il tarixinə qalıq	1,634	485	408	141	182	-	2,850
Köhnəlmə xərcləri	338	150	100	33	89	-	710
Silinmələr	(35)	(56)	(149)	(1)	(1)	-	(242)
31 dekabr 2018-ci il tarixinə qalıq	1,937	579	359	173	270	-	3,318
31 dekabr 2018-ci il tarixinə xalis qalıq dəyəri	1,823	560	467	135	1,199	-	4,184

Rəhbərlik hesab edir ki, 31 dekabr 2019-cu il tarixindən sonra avadanlıq və əmlakın balans dəyərində dəyərsizləşmə olmamışdır. (2018: Sıfır). Hec bir əmlak və avadanlıq öhdəliklər üçün təminat qismində girov qoyulmamışdır.

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)
31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
 (min Azərbaycan manatı ilə)

10 Digər aktivlər

	2019	2018
	AZN	AZN
Maliyyə aktivləri		
Hesablanma prosesində olan məbləğlər	5,148	3,408
Digər aktivlər	15	15
Cəmi maliyyə aktivləri	5,163	3,423
	2019	2018
	AZN	AZN
Qeyri-maliyyə aktivləri		
Qabaqcadan ödənişlər	267	603
Digər aktivlər	1,357	6
Cəmi qeyri-maliyyə aktivləri	1,624	609
Cəmi digər aktivlər	6,787	4,032

11 Bank və maliyyə təşkilatlarından kredit və depozitlər

	2019	2018
	AZN	AZN
Mərkəzi Bankdan ödəniləcək vəsaitlər	22,824	22,731
Digər banklardan və maliyyə institutlarından depozitlər	9,952	13,531
Azərbaycan İpoteka Fonduna ödəniləcək vəsaitlər	4,809	4,548
	37,585	40,810

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankından alınmış kreditlər illik 3.7%-8% (2018: illik 3%-9.75%) faiz dərəcəsinə malik, və təminatlıdır. Cəmi bir il ərzində qaytarılmalıdır.

Digər banklardan və maliyyə institutlarından alınmış kreditlər illik 3%-11% (2018: illik 3-6%) faiz dərəcəsinə malik və təminatlıdır, on iki ay ərzində qaytarılmalıdır.

Azərbaycan İpoteka Fondundan alınmış kreditlər illik 1%-4% (2018: illik 1%-4%) faiz dərəcəsinə malik və təminatlıdır; və bütün kreditlər 17-29 il arasında qaytarılmalıdır.

12 Müştərilərdən alınmış depozitlər

	2019	2018
	AZN	AZN
Müddətli depozitlər	348,908	346,484
Cari hesablar	121,916	118,895
Müddətli depozit üzrə toplanmış faiz xərcləri	627	732
	471,451	466,111

Müddətli depozitlər

Bu depozitlər təminatlıdır və illik 1%-12% arasında faiz dərəcəsinə malikdir (2018: illik 1% -12%).

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)
31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
 (min Azərbaycan manatı ilə)

12 Müştərilərdən alınmış depozitlər (davamı)

Müştərilərin əmanətləri üzrə sektorların təhlili

	2019	2018
	AZN	AZN
Fərdi şəxslər	370,555	429,359
Ticarət	62,290	22,679
Kənd təsərrüfatı	31	5
Tikinti	56	8
Nəqliyyat və kommunikasiya	38,297	13,824
Digər	222	236
	471,451	466,111

13 Digər öhdəliklər

	2019	2018
	AZN	AZN
Maliyyə öhdəlikləri		
Yığılmış və digər ödənişlər	5,292	3,393
İcarə öhdəlikləri	2,349	-
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	7,641	3,393
Qeyri-maliyyə öhdəlikləri		
Dövlət təşkilatlarına ödənməli olan	164	1,244
Cəmi digər öhdəliklər	7,805	4,637

İcarə öhdəlikləri

Bank icarə öhdəliklərini 16 №-li MUBS-a uyğun olaraq icarəyə götürülmüş binalar üzrə qalan icarə ödənişlərinin cari dəyəri ilə uçota almışdır. Daha ətraflı məlumat üçün 3.1 qeydinə baxın.

	2019	2018
	AZN	AZN
Uzunmüddətli öhdəlik		
İcarə öhdəlikləri	1,924	-
Cəmi	1,924	-
Cari öhdəlik		
İcarə öhdəlikləri	425	-
Cəmi	425	-
Cəmi icarə öhdəlikləri	2,349	-

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)
31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
 (min Azərbaycan manatı ilə)

13 Digər öhdəliklər (davamı)

İcarə öhdəlikləri (davamı)

	1 ilə kimi AZN	1-4 il arası AZN	5 ildən çox AZN	Ümumi AZN
31 December 2019				
Minimum icarə ödənişləri	844	2,533	-	3,377
Maliyyə xərcləri	(419)	(609)	-	(1,028)
Xalis cari dəyər	425	1,924	-	2,349

14 Nizamnamə kapitalı

Bankın nizamnamə kapitalı yalnız tam ödənməmiş nominal dəyəri 154 AZN olan (2018: AZN 154) adi səhmlərdən ibarətdir. Bütün səhmlər dividend almaq, kapitalın qaytarılması və səhmdarların iclasında bir səs hüququ verir.

	2019	2018
Buraxılmış və tam ödənməmiş səhmlər: dekabrın 31-nə	679	679
Dekabrın 31-də buraxılışına icazə verilmiş səhmlər	679	679
Dekabrın 31-də təsdiqlənmiş, buraxılmış və tam ödənilmiş səhmlər (AZN ilə)	104,601	104,601

Bank 31 dekabr 2019-cu il (2018: 1,900 min) tarixində başa çatmış il ərzində adi səhmlər üzrə 16,000 min AZN məbləğində dividend elan etmişdir. Hesabat ilindən sonra, 14 Aprel 2020-ci il tarixində bankın Nizamnamə kapitalı 104,601 min AZN-dən 154,601 min AZN-ə artmışdır. Ancaq səhmdarlarda və səhmdarların iştirak payında dəyişiklik olmamışdır.

15 Xalis faiz gəlirləri

	2019 AZN	2018 AZN
Faiz gəlirləri		
Digər banklardakı vəsaitlər üzrə faiz	35,785	35,524
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə faiz	2,101	2,006
Zəmanətlər üzrə faiz	348	26
	38,234	37,556
Faiz xərcləri		
Banklardan və maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər üzrə faiz	2,722	2,042
Müştərilərdən alınacaq vəsaitlər üzrə faiz	10,144	12,761
	12,866	14,803
Xalis faiz gəlirləri	25,368	22,753

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)
31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(min Azərbaycan manatı ilə)

16 Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis gəlir

	2019	2018
	AZN	AZN
Məzənnə üzrə fərq – xalis	(412)	(235)
Dilinq əməliyyatları üzrə – xalis	5,466	7,569
Cəmi	5,054	7,334

17 Haqq və komissiya gəlirləri

	2019	2018
	AZN	AZN
Plastik kartlarla əməliyyatlar	11,252	9,367
Hesablaşmalar	2,427	2,551
Pul vəsaitləri ilə əməliyyatlar	1,526	1,627
Qarantıya görə komissiya	47	58
Digər	865	601
Cəmi	16,117	14,204

18 Haqq və komissiya xərcləri

	2019	2018
	AZN	AZN
Plastik kartlarla əməliyyatlar	3,962	3,086
Hesablaşmalar	609	605
Qarantıya üzrə komissiya	31	18
Digər	270	181
Cəmi	4,872	3,890

19 Digər gəlirlər

	2019	2018
	AZN	AZN
Əsas vəsaitlərin satışından əldə edilən gəlir/(zərər)	7	(86)
Digər gəlirlər	13	26
Cəmi	20	(60)

20 Köhnəlmə və amortizasiya xərcləri

	2019	2018
	AZN	AZN
Əmlakın və avadanlığın köhnəlməsi	1,513	704
Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası	115	65
Cəmi	1,628	769

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)
31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
 (min Azərbaycan manatı ilə)

21	İnzibati və ümumi xərclər	2019	2018
		AZN	AZN
	Reklam və marketing	15,501	17,775
	Əmək haqqı və müavinətlər	5,167	4,925
	İcarə	1,898	2,806
	Sığorta	1,045	831
	Ofis ləvazimatları	665	260
	Hüquqi və peşəkar xidmət xərcləri	581	515
	Səyahət və əyləncə	496	678
	İcarə öhdəlikləri üzrə faizlər	495	-
	Təhlükəsizlik xidməti	368	349
	Rabitə	243	199
	Təmir və bərpa xərcləri	204	219
	Gəlir vergisindən başqa vergilər	78	79
	Nəqliyyat vasitələrinin istismar xərcləri	65	80
	Kommunal xərclər	39	45
	Cərimələr	1	566
	Digər	538	437
	Cəmi	27,384	29,764

22 Vergiqoyma

Azərbaycan kommersiya və vergi qanunvericiliyi xüsusilə müxtəlif təfsir və dəyişikliklərə məruz qala bilər. Bundan əlavə, rəhbərliyin vergi qanunvericiliyinin təfsiri vergi orqanlarından fərqlənə bilər, əməliyyat vergi orqanları tərəfindən mübahisələndirilə bilər və nəticədə Bank əlavə vergi, cərimə və faizlər ödəmək məcburiyyətində olar. Rəhbərlik Bankın vergi qanunvericiliyinin əhəmiyyətli dərəcədə uyğun olduğuna inanır. Təxirə salınmış vergi aktivini tanınmamışdır çünki onun hesabatı təsiri cüzdür.

	2019	2018
	AZN	AZN
Cari vergi	2,339	2,992
	2,339	2,992

22.1 Cari vergi

Vergi xərcləri və mühasibat mənfəəti arasında əlaqələr

	2019	2018
	AZN	AZN
Vergidən əvvəlki mühasibat mənfəəti	11,147	15,675
20% ilə hesablanmış vergi (2018: 20%):		
- Mühasibat mənfəəti üzrə	2,229	3,135
- Vergi məqsədləri üçün çıxılmayan xərclər üzrə	110	(143)
İl üzrə gəlir vergisi xərcləri	2,339	2,992

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)

31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə

(min Azərbaycan manatı ilə)

23 Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

Bank normal fəaliyyətini həyata keçirərkən, Beynəlxalq Mühəsibat Standartları Şurası tərəfindən dəstəklənən Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarında verilən əlaqəli tərəf anlayışına daxil olan qurumlarla işgüzar fəaliyyət aparır. Bu əməliyyatlar bank normal fəaliyyətini keçirərkən aparılır və iki tərəfin razılaşdığı məbləğlə ölçülür.

Bu maliyyə hesabatlarının məqsədləri üçün, qurumlar Bank birbaşa və ya dolayısı ilə qurumların maliyyə və maliyyə əməliyyatlarına ciddi təsir göstərmək imkanına malik olduğu və ya əksinə Bank və ya digər quruma ümumi nəzarətə və ya ciddi təsirə məruz qaldığı halda Banka aidiyyəti olan hesab olunur. İl ərzində əlaqəli tərəflərlə uçota alınmış əməliyyatların təfərrüatları aşağıda göstərilir.

23.1 Əlaqəli tərəflərlə bağlı qalıqlar

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar

	2019 AZN	2018 AZN
Kredit və avanslar		
(a) Səhmdarlar	3,068	6,476
(b) Səhmdar müəssisələr	5,283	-
(c) Əsas idarəetmə personalı	146	130
(d) Digər əlaqəli tərəflər	493	494
	8,990	7,100
Hesablanmış faiz gəliri		
(a) Səhmdarlar	8	18
(b) Eyni nəzarət altında olan müəssisələr	55	1
(c) Əsas idarəetmə personalı	1	2
(d) Digər əlaqəli tərəflər	2	-
	66	21
Cəmi	9,056	7,121

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)
31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
 (min Azərbaycan manatı ilə)

23 Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar (davamı)

23.1 Əlaqəli tərəflərlə bağlı qalıqlar (davamı)

Müştərilərdən depozitlər

	2019	2018
	AZN	AZN
Müddətli depozitlər		
(a) Səhmdar	192,076	130,373
(c) Digər əlaqəli tərəflər	51,000	55,253
	<u>243,076</u>	<u>185,626</u>
Cari/müddətsiz hesablar		
(a) Səhmdarlar	14,100	15,232
(b) Eyni nəzarət altında olan müəssisələr	520	640
(c) Əsas idarəetmə personalı	37	74
(d) Digər əlaqəli tərəflər	7,927	7,719
	<u>22,584</u>	<u>23,665</u>
Müddətli depozitlərə hesablanmış faiz xərcləri		
(a) Səhmdarlar	294	277
(b) Digər əlaqəli tərəflər	163	168
	<u>457</u>	<u>445</u>
Cəmi	<u>266,117</u>	<u>209,736</u>

23.2 Məcmu gəlir hesabatına daxil edilmiş məbləğlər

Faiz gəlirləri

	2019	2018
	AZN	AZN
(a) Səhmdarlar	392	621
(b) Eyni nəzarət altında olan müəssisələr	495	58
(c) Əsas idarəetmə personalı	-	3
(d) Digər əlaqəli tərəflər	4	44
	<u>891</u>	<u>726</u>

Faiz xərcləri

(a) Səhmdarlar	7,987	5,519
(b) Əsas idarəetmə personalı	-	177
(c) Digər aidiyyəti tərəflər	2,550	2,380
	<u>10,537</u>	<u>8,076</u>

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)
31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
 (min Azərbaycan manatı ilə)

23 Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar (davamı)

23.2 Məcmu gəlir hesabatına daxil edilmiş məbləğlər (davamı)

Əsas idarəetmə personalının məvacibi

2019	2018
AZN	AZN

Əsas idarəetmə personalının məvacibi	696	460
--------------------------------------	-----	-----

Hesablaşmalar üzrə haqq və komissiya gəlirləri

Hesablaşmalar üzrə haqq və komissiya gəlirləri	1,234	817
--	-------	-----

Əlaqəli tərəflərin adından verilmiş qarantiyalar

Eyni nəzarət altında olan müəssisələr	3,094	3,967
---------------------------------------	-------	-------

Əməliyyat xərcləri – Reklam xərcləri

Səhmdar	8,259	8,344
Eyni nəzarət altında olan müəssisələr	3,541	-
	11,800	8,344

24 Şərti öhdəliklər, şərti aktivlər və təəhhüdlər

Normal fəaliyyəti həyata keçirərkən Bank müştərilərinin ehtiyaclarını ödəmək məqsədilə balansdankənar risklərlə maliyyə alətlərində tərəf qismində çıxış edir. Müxtəlif dərəcələrdə kredit risklərinə məruz qalan həmin alətlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks olunmur. Bank balansdankənar şərti öhdəliklərin və təəhhüdlərin qəbul edilməsində balansla daxil olan əməliyyatlarla eyni kredit siyasəti və idarəetmə siyasətlərini tətbiq edir.

	2019	2018
	AZN	AZN
Müştəri adından verilmiş zəmanətlər	102,581	108,945
Kredit xətləri	48,977	41,788

Hesabat tarixinə Bankın heç bir ciddi kapital təəhhüdləri olmamışdır (2018: Sıfır).

Əməliyyat mühiti

Azərbaycan kimi formalaşan bazarlar inkişaf etmiş ölkələrdən daha çox iqtisadi, siyasi, sosial, hüquqi və qanunvericilik risklərinə məruz qalır. Keçmişdə olduğu kimi, faktiki və ya ehtimal edilən maliyyə problemləri və ya formalaşan iqtisadiyyatlara investisiya qoyuluşu ilə əlaqədar hiss edilən risklərdə artım Azərbaycanın investisiya mühitinə və bütövlükdə iqtisadiyyatına mənfi təsir göstərə bilər.

Azərbaycanda fəaliyyət göstərən bizneslərə təsir göstərən qanun və nizamnamələr sürətlə dəyişməyə davam edir. Azərbaycan daxilində vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şəkildə şərh olunur və digər hüquqi və maliyyə əngəlləri hal-hazırda Azərbaycanda fəaliyyət göstərən şirkətlərin üzləşdiyi çətinlikləri daha da artırır. Azərbaycanın gələcək iqtisadi istiqaməti hüquqi, tənzimləyici və siyasi hadisələrlə yanaşı hökumətin tətbiq edəcəyi iqtisadi, maliyyə və valyuta siyasətlərindən asılıdır.

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)

31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə (min Azərbaycan manatı ilə)

24 Şərti öhdəliklər, şərti aktivlər və təəhhüdlər (davamı)

Əməliyyat mühiti (davamı)

21 fevral 2015 tarixindən etibarən Azərbaycan manatı ABŞ dolları qarşısında xeyli dəyərsizləşmişdir. Hökumət 21 dekabr 2015 tarixindən üzən məzənnəyə keçmişdir. Bununla yanaşı, Hökumət il boyu tənzimləyici qurumun kursundan maksimum və minimum yayınma məhdudiyyətlərini ləğv etmişdir və artıq Bank bazarın tələb və təklifi əsasında öz məzənnəsini müəyyən edir.

2009 və 2010-cu illərdə Azərbaycanın maliyyə və kapital bazarlarına mənfi təsir göstəmiş ümumdünya iqtisadi böhranı bitdikdən sonra ölkə iqtisadiyyatı 2011 və 2012-ci illərdə dirçəlməyə başladı. Bununla yanaşı, mühüm iqtisadi qeyri-müəyyənliklər hələ də qalmaqdadır. Qlobal maliyyə sistemlərində sistemli risklərdən qaynaqlanan mənfi dəyişikliklər, o cümlədən kredit mühitinin çətinləşməsi, yaxud neft-qaz qiymətlərində düşüş Azərbaycanın iqtisadiyyatını yavaşlada və ya parçalaya bilər. Nəticədə isə Qrupun kapitalla çıxışında problem yarana, ümumilikdə isə onun biznes fəaliyyəti, fəaliyyətinin nəticələri, maliyyə vəziyyəti və perspektivi mənfi təsirə məruz qala bilər. Azərbaycan geniş həcmdə neft-qaz hasil və ixrac etdiyi üçün iqtisadiyyatı bu sahədəki qiymət tərəddüdlərinə qarşı olduqca həssasdır.

Hüquqi proseslər

Zaman-zaman və biznesin normal gedişatı zamanı Bank müştəri və rəqiblərindən iddialar alır. Rəhbərliyin fikrinə görə, heç bir maddi itkiyə məruz qalınmayıb və bu səbəbdən bu maliyyə hesabatlarında nəzərdə tutulmayıb. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı Banka qarşı 2,500 min AZN borcun ödənilməməsi ilə bağlı iddia qaldırmış və Bank da öz novbəsində bu məbləğin verildiyi müştəriyə qarşı iddia qaldırmışdır. Bu iddiaların hüquqi icraatı məhkəmələrdə davam etməkdədir və hələlik qərar verilməyib.

Vergiqoyma

Azərbaycan Respublikasının kommersiya qanunvericiliyi, o cümlədən vergi qanunvericiliyi birdən çox şərhə imkan verə bilər. Bununla yanaşı, biznes fəaliyyətləri ilə bağlı özbaşına qərarlar verən vergi orqanları riski mövcuddur. Əgər Bankın biznes fəaliyyətinə dair rəhbərliyin rəyinə əsaslanan qərar vergi orqanları tərəfindən mübahisələndirilsəydi, Bank əlavə vergi, cərimə və faizlərin ödənişi üçün yoxlanılardı. Bu cür qeyri-müəyyənlik maliyyə alətlərinin qiymətləndirilməsi, ehtimal edilən zərərə görə şərtlərin dəyərləndirilməsi və sövdələşmələrin bazar qiyməti ilə əlaqədar ola bilər. Bununla yanaşı, bu cür qeyri-müəyyənlik vergi tutulan mənfəətin düzgün qiymətləndirilməməsi kimi, müştərilərə verilən kredit və avanslar, o cümlədən alınan vəsaitlər üzrə ehtimal edilən zərərə görə təminat və bərpa edilmə arasında müvəqqəti fərqlərin dəyərləndirilməsi ilə əlaqədar ola bilər. Ümumilikdə, vergi ödəyiciləri audit ilindən əvvəl gələn üç təqvim ilinə müvafiq olaraq vergi auditinə tabe tutulurlar. Lakin tamamlanmış audit yoxlamaları daha yüksək vəzifəli vergi müfəttişi tərəfindən əlavə yoxlamanın aparılması ehtimalını istisna etmir.

24.1 Tənzimləyici prudensial əmsallara uyğunluq

Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası (2019-cu ildə ləğv edilib və bu funksiyalarını hal-hazırda Azərbaycan Mərkəzi Bankı icra edir) banklardan qanuni maliyyə hesabatları əsasında hesablanmış müəyyən prudensial əmsalları saxlamağı tələb edir. 31 dekabr 2019-cu il tarixinə Bank aşağıdakılar istisna olmaqla bu əmsallara uyğundur:

- i) Hər bir korporativ borcalana görə bankın maksimum kredit riski, təminatlı kredit olduqda, Bank kapitalının 10% -dən çox olmamalıdır. 31 dekabr 2019-cu il tarixinə Bank, 3 müştəriyə göstərilən hədddən artıq kreditlər vermişdir.
- ii) Hər korporativ borcalana görə bankın maksimum kredit riski, təminatlı kredit olduqda, Bank kapitalının 25% -dən çox olmamalıdır. 31 dekabr 2019-cu il tarixinə Bank, 2 müştəriyə göstərilən hədddən artıq kreditlər vermişdir.

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)

31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə

(min Azərbaycan manatı ilə)

25 Kapital adekvatlığı və idarə edilməsi

Kapitalın idarə edilməsi siyasətləri və prosedurları

Kapitalın idarə edilməsinin məqsədi əsas işgüzar strategiyada və tənzimləyici qurumun minimal tələbləri ilə müəyyən edildiyi kimi Bankın kapital tələblərinin ödənilməsi üçün yetərli kapitalın təmin edilməsindən ibarətdir. Kapitalın idarə edilməsi prosesi Müşahidə Şurası tərəfindən aparılır. Müşahidə Şurası həm daxili, həm də normativ tələblərə uyğun olaraq Bank kapitalının vəziyyətinin idarə edilməsi üçün cavabdehdir. Müşahidə Şurası, həmçinin, likvidlik, kapital, risk və mənfəətlik baxımından, Bankın aktivlərinin, öhdəliklərinin və maliyyələşdirmə mənbələrinin həcmi və qarışığını nəzərdən keçirir.

Bankda kapitalın idarə edilməsi:

- Tənzimləyici orqanlar tərəfindən müəyyən edilmiş kapital tələblərinə həmkarlarla müqayisəli əməl edilməsinə;
- Kapital xərclərinin təklifinin fəal idarə edilməsinə və və kapitalın axın sürətinin artırılmasına;
- Kapitalın vaxtında yenidən bölüşdürülməsinə imkan yaradılması üçün kapitalın yerləşdirilməsində strateji və taktik çevikliyin artırılmasına;
- Bankın resurslarının optimal yerləşdirilməsinə imkan yaradılması üçün Bank aktivlərinin likvidliyinin artırılmasına;
- Bankın gözlənilməyən hadisələrə qarşı qorunması və güclü reytingin təmin edilməsinə;
- Bankın səhmdarlarına adekvat gəlir təmin etməyə davam edə bilməsi üçün onun fasiləsiz fəaliyyət göstərmək imkanının qorunmasına;
- Bankın genişlənməsinə imkan yaradılması üçün münasib qiymətlə adekvat kapitalın (kvantum daxil olmaqla) münasib qiymətlə mövcudluğunun təmin edilməsinə; və
- Müvafiq kapital elementlərinin qarışığı təmin olunmaqla, kapitalın ümumi aşağı dəyərinin əldə edilməsinə yönəldilir.

Kapital adekvatlığı nisbəti

Qanunvericiliklə kapital adekvatlığının təmin edilməsi üçün müəyyən edilmiş cəmiyyət tədbirləri Bankdan cəmi və 1-ci dərəcəli kapitalının dəyərinin və risk əsasında ölçülmüş aktivlərinə nisbətinin lazımi səviyyədə saxlanmasını tələb edir. Kapitalın risk əsasında ölçülmüş aktivlərə nisbəti Bazəl Komitəsinin tətbiq etdiyi prinsiplərdən istifadə etməklə tənzimləyici qurumun təsdiq etdiyi qaydalara uyğun olaraq və dəyərsizləşmə itkilərinə ayırmaları çıxmaqla aktivlərə və balansdankənar təəhhüdlərə aşağıdakı risk hesablamalarının tətbiqi vasitəsilə hesablanmışdır.

	2019	2018
	AZN	AZN
Saxlanılan məcmu kapital cəmi	120,347	130,440
1-ci dərəcəli kapital	103,466	103,963
Risk əsasında ölçülmüş aktivlərin cəmi	641,073	832,913
Cəmi məcmu kapital nisbəti		
(minimal tələb 10% (2017: 10%))	18.80%	13.27%
1-ci dərəcəli kapitalla nisbəti (minimal tələb 5% (2017: 5%))	16.10%	10.01%

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)
31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
 (min Azərbaycan manatı ilə)

26 Maliyyə aktivləri və öhdəliklərin təsnifatı

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatada təqdim olunmuş balans dəyərləri aşağıdakı aktiv və öhdəlik kateqoriyalarına aiddir:

	Qeydlər	2019 AZN	2018 AZN
Maliyyə aktivləri:			
Borclar və debitorlar:			
- Nağd və Mərkəzi Bankda pul vəsaitləri	5	35,302	53,302
- Digər Banklarda olan qalıqlar	7	38,472	10,459
- Müştərilərə verilmiş kredit və avanslar	8	533,964	552,127
- Digər aktivlər	10	5,163	3,423
Cəmi		612,901	619,311
Maliyyə öhdəlikləri:			
Amortizasiya olunmuş dəyərə əsasən hesablanmış:			
- Bank və maliyyə təşkilatlarından kredit və	11	37,585	40,810
- Müştərilərdən depozitlər	12	471,451	466,111
- Digər öhdəliklər	13	7,641	3,393
Cəmi		516,677	510,314

27 Maliyyə alətləri ilə bağlı risklər

27.1 Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri

Ədalətli dəyər, məlumatlı və istəqli tərəflərin arasında normal bazar əməliyyatı zamanı aktivin qarşılığında veriləcək və ya öhdəliyi qarşılıyacaq məbləğə deyilir. Bu səbəblə, tarixi dəyər metodu ilə hesablanan qalıq dəyəri və ədalətli dəyər arasında fərq ola bilər. Ədalətli dəyər anlayışının kökündə, müəssisənin fəaliyyət göstərməyə davam etməsi, eləcə də müəssisənin likvidasiyaya, əməliyyatlarının əhəmiyyətli miqyasda məhdudlaşdırılmasına və ya zərərli şərtlərlə əməliyyat həyata keçirməyə niyyəti və məcburiyyəti olmaması fərz olunur. Rəhbərliyin təxminlərinə əsasən, Bankın maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin təxmini ədalətli dəyəri aşağıdakı kimidir:

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)
31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(min Azərbaycan manatı ilə)

27 Maliyyə alətləri ilə bağlı risklər (davamı)

27.1 Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri (davamı)

	2019		2018	
	Qalıq dəyəri	Ədalətli dəyər	Qalıq dəyəri	Ədalətli dəyər
	AZN	AZN	AZN	AZN
Maliyyə aktivləri:				
- Nağd vəsaitlər və Mərkəzi Bankda pul vəsaitləri	35,302	35,302	53,302	53,302
- Digər Banklardakı vəsaitlər	38,472	38,472	10,459	10,459
- Müştərilərə verilmiş kredit və avanslar	533,964	533,964	552,127	552,127
- Digər aktivlər	5,163	5,163	3,423	3,423
Cəmi	612,901	612,901	619,311	619,311
	Qalıq dəyəri	Ədalətli dəyər	Qalıq dəyəri	Ədalətli dəyər
	AZN	AZN	AZN	AZN
Maliyyə öhdəlikləri:				
- Bank və maliyyə təşkilatlarından kredit və depozitlər	37,585	37,585	40,810	40,810
- Müştəri depozitləri	471,451	471,451	466,111	466,111
- Digər öhdəliklər	7,641	7,641	3,393	3,393
Cəmi	516,677	516,677	510,314	510,314

Maliyyə öhdəliklərini təmin etmək üçün kifayət qədər maliyyə aktivləri mövcuddur.

Maliyyə aktivlər və öhdəliklərinin ədalətli dəyəri iyerarxik strukturda 3 səviyyədə təsnifləşdirilmişdir. Bundan başqa, Bank başqa hüquqi şəxslərin səhmlərində iştirak portfelinə malik deyil.

- 1-ci səviyyə : ədalətli dəyər ölçüləri bənzər aktiv və öhdəliklər üzrə aktiv bazarlarda fəal bazar qiymətlərindən (nizamlanmamış) alınır;
- 2-ci səviyyə : ədalətli dəyər ölçüləri 1-ci səviyyəyə daxil olan fəal bazar qiymətlərindən başqa, bu aktivlər və öhdəliklər üzrə müşahidə edilə bilən digər məlumatlardan birbaşa (yəni, birbaşa qiymətlərdən) və ya dolaylı (yəni, qiymətlər vasitəsilə) olaraq alınır;
- 3-cü səviyyə : ədalətli dəyər ölçüləri aktivlər və öhdəliklər üzrə müşahidə edilə bilməyən əhəmiyyətli məlumatlardan (müşahidəsi mümkün olmayan məlumatlar) istifadə edən qiymətləndirmə üsulları vasitəsilə alınır.

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)

31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(min Azərbaycan manatı ilə)

27 Maliyyə alətləri ilə bağlı risklər (davamı)

27.1 Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri (davamı)

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2018 və 31 dekabr 2017-ci iltarixində başa çatmış illər üzrə ədalətli dəyər də qeydə alınan maliyyə alətlərinin təhlilini müxtəlif ədalətli dəyər səviyyələrinin mərhələləri üzrə əks etdirir:

31 dekabr 2019-cu il	1-ci Səviyyə AZN	2-ci Səviyyə AZN	3-cü Səviyyə AZN	Cəmi AZN
Ədalətli dəyərə açılan aktivlər				
- Nağd vəsaitlər və Mərkəzi Bankda pul vəsaitləri	-	-	35,302	35,302
- Digər banklarda qalıqlar	-	-	38,472	38,472
- Müştərilərə kredit və avanslar	-	-	533,964	533,964
- Digər aktivlər	-	-	5,163	5,163
Ədalətli dəyərə açılan öhdəliklər:				
- Maliyyə institutlarından və banklardan kredit və depozitlər	-	-	37,585	37,585
- Müştərilərdən depozitlər	-	-	471,451	471,451
- Digər öhdəliklər	-	-	7,641	7,641
31 dekabr 2018-ci il				
Ədalətli dəyərə açılan aktivlər				
- Nağd vəsaitlər və Mərkəzi Bankda pul vəsaitləri	-	-	53,302	53,302
- Digər banklarda qalıqlar	-	-	10,459	10,459
- Müştərilərə vermiş kreditlər və avanslar	-	-	552,127	552,127
- Digər aktivlər	-	-	3,423	3,423
Ədalətli dəyərə açılan öhdəliklər				
- Maliyyə institutlarında və banklarda kredit və depozitlər	-	-	40,810	40,810
- Müştərilərdən depozitlər	-	-	466,111	466,111
- Digər öhdəliklər	-	-	3,393	3,393

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)

31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə

(min Azərbaycan manatı ilə)

27 Maliyyə alətləri ilə bağlı risklər (davamı)

27.2 Riskin idarə olunmasının məqsəd və siyasətləri

Bankın biznesi riskləri hədəf götürmək və onları peşəkarlıqla idarə etməkdən ibarətdir. Bankın risk idarəetməsinin əsas funksiyaları Bank üçün bütün əsas riskləri müəyyən etmək, həmin riskləri ölçmək, risk mövqelərini idarə etmək və kapital bölgüləri müəyyən etməkdən ibarətdir. Bazar, mal və ən üstün bazaar təcrübəsini əks etdirmək üçün Bank müntəzəm qaydada öz risk idarəetmə siyasət və sistemlərini nəzərdən keçirir.

Bankın məqsədi risklə və əvəz ödənişi arasında müvafiq balansı yaratmaq və Bankın maliyyə işinə potensial mənfi təsirləri minimallaşdırmaqdır.

Bank riskə daxili və ya kənar amillərin səbəb ola biləcəyi əvvəlcədən məlum zərər və ya mənfəətlər kimi baxır.

Bankın risk idarəetməsi baş ofis tərəfindən, Müşahidə Şurası ilə sıx əməkdaşlıq çərçivəsində əlaqələndirilir. Nəzarət Şurası ümumi risk idarəetməsi üçün yazılı prinsiplər, həmçinin xarici valyuta mübadilə riski, faiz dərəcə riski, kredit riski və qeyri-mənfəətli maliyyə alətlərindən istifadə kimi xüsusi sahələri əhatə edən yazılı siyasətləri təmin edir.

Maliyyə alətlərinə münasibətdə Bank müxtəlif risklərə məruz qalır. Bankın kateqoriya üzrə maliyyə aktiv və öhdəliklərinin icmalı 26-cı qeyddə verilmişdir. Əsas risk növlərinə bazar riski, kredit riski, likvidlik riski və əməliyyat riski aiddir.

Bazar riski

Bazar riski bazar dəyər və dərəcələrinin dəyişə bilməsi riskidir və bu mənfəətlilik və (və ya) kapitalla mənfi təsir göstərə bilər. Bank onun gündəlik əməliyyatları ilə bağlı olan, faiz dərəcələri və valyutada açıq mövqelərdən irəli gələn bir sıra bazaar risklərinə məruz qalır. Bunların hamısı ümumi və xüsusi bazar yerdəyişmələrinə məruz qalır. Bazar riskinin məqsədləri üçün rəhbərlik özünün əsas bazar riski amillərini səhm mövqeyi ilə bağlı risk, faiz dərəcə riski və xarici valyuta riski kimi müəyyən edir. Üstünlük təşkil edən bazar riski xarici valyuta riski və faiz dərəcə riskidir. Bankın kapital bazar əməliyyatları olmadığına görə səhm mövqeyi ilə bağlı riskə ciddi məruz qalmır.

Bir siyasət kimi, Bank bazar dəyər və dərəcələrində mənfi təsirlərdən qorunmaq və öz açıq mövqelərinin risk/əvəz ödənişi profilini optimallaşdırmaq üçün bazar risklərini müəyyən etmək, ölçmək, izləmək və nəzarət etmək istəyir. Nəzarət Şurası əsasən, bazar riski siyasətinin işlənilib-hazırlanması və icrası, risk ölçmə/izləmə metodologiyasının işlənilib-hazırlanması və icrası və məhdudiyyətlərə qarşı bazar risklərinə baxış və hesabatla nəzarət edir.

Xarici valyuta riski

Xarici valyuta riski maliyyə alətinin ədalətli dəyəri və ya gələcək vəsait axınları xarici valyuta mübadiləsi məzənnələrində dəyişikliklərə görə dəyişkən olacaqdır.

Xarici valyuta mübadilə riski gəlirlər və (və ya) kapitalın xarici valyuta məzənnələrində dəyişikliklərə görə dəyişkən olması riskidir. Bankın xarici valyutaya məruz qalması nağd xarici valyuta, digər banklardakı balanslar, müştərilərə kredit və avans ödənişləri, bank və maliyyə institutlarından kredit və depozitlər və müştərilərdən depozitlərdən ibarətdir.

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)

31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə

(min Azərbaycan manatı ilə)

27 Maliyyə alətləri ilə bağlı risklər (davamı)

27.2 Riskin idarə olunmasının məqsəd və siyasətləri (davamı)

Xarici valyuta riski (davamı)

Bank öz xarici valyutaya məruz qalmasını xarici valyuta aktiv və öhdəliklərini tutuşdurmaqla idarə edir. Xalis açıq mövqe və qarşı tərəfin mədudiyyətləri risk konsentrasiyasının məhdudlaşdırılması üçün müəyyən edilmişdir.

Bankı valyuta riskinə məruz qoyan xarici valyuta denominasiyalı maliyyə aktiv və öhdəlikləri aşağıda açıqlanır. Bu məbləğlər hesabatın son tarixinə AZN məzənnəsi ilə rəhbərliyə təqdim edilən məbləğlərdir:

	Xarici valyuta movqeyi			
	ABŞ dolları AZN	AVRO AZN	Digər AZN	Cəmi AZN
31 dekabr 2019				
- Maliyyə aktivləri	412,701	19,535	4,327	436,563
- Maliyyə öhdəlikləri	(411,275)	(19,461)	(6,502)	(437,238)
Xalis valyuta movqeyi	1,426	74	(2,175)	(675)
31 dekabr 2018				
- Maliyyə aktivləri	424,514	40,775	3,158	468,447
- Maliyyə öhdəlikləri	(412,660)	(37,335)	(3,673)	(453,668)
Xalis valyuta movqeyi	11,854	3,440	(515)	14,779

Aşağıdakı cədvəl “yerdə qalan digər məsələlər dəyişməz qalır” şərti ilə bankın maliyyə aktivləri, maliyyə öhdəlikləri və ABŞ dolları/AZN mübadilə məzənnəsi və AVRO/AZN mübadilə məzənnəsinə münasibətdə vergidən əvvəl mənfəət/(zərər) və kapitalın həssaslığını nümayiş etdirir. Bu, 31 dekabr 2019-cü ildə başa çatan il üzrə ABD/AZN mübadilə məzənnəsində $\pm 10\%$ dəyişikliyi qəbul edir (2018: $\pm 10\%$). AVRO/AZN mübadilə məzənnəsi üçün $\pm 10\%$ dəyişiklik nəzərə alınır (2018: $\pm 10\%$). Bu faiz nisbətlərinin hər ikisi ötən 12 ay ərzində mübadilə məzənnələrində orta bazar dəyişkənliyinə əsasən müəyyən edilmişdir. Həssaslığın təhlili Bankın hər hesabatvermə tarixində saxlanan xarici valyuta maliyyə alətlərinə əsaslanır.

Əgər AZN müvafiq olaraq, ABŞ dollarına qarşı 10% (2018: 10%) və AVROYA qarşı 10% (2018: 10%) möhkəmlənmiş olsa idi, bunun aşağıdakı təsirləri olardı:

	Vergidən əvvəl mənfəət/(zərər)			Kapital		
	ABŞ dolları AZN	AVRO AZN	Cəmi AZN	ABD AZN	AVRO AZN	Cəmi AZN
31 dekabr 2019	143	7	(218)	114	6	(174)
31 dekabr 2018	1,185	344	(52)	948	275	(41)

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)

31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(min Azərbaycan manatı ilə)

27 Maliyyə alətləri ilə bağlı risklər (davamı)

27.2 Riskin idarə olunmasının məqsəd və siyasətləri (davamı)

Xarici valyuta riski (davamı)

Əgər AZN müvafiq olaraq, ABŞ dollarına qarşı 10% (2018: 10%) və AVROYA qarşı 10% (2018: 10%) zəifləmiş olsa idi, bunun aşağıdakı təsirləri olardı:

	Vergidən əvvəl mənfəət/(zərər)			Kapital		
	ABŞ dolları	AVRO	Cəmi	ABD	AVRO	Cəmi
	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN
31 dekabr 2019	(143)	(7)	218	(114)	(6)	174
31 dekabr 2018	(1,185)	(344)	52	(948)	(275)	41

Xarici valyuta məzənnələrinə məruzqalma xarici əməliyyatların həcmindən asılı olaraq, il ərzində dəyişkən olur. İstənilən halda yuxarıdakı təhlil Bankın xarici valyuta riskinə məruz qalmasını əks etdirir.

Faiz dərəcəsi riski

Pul vəsaiti axını üzrə faiz dərəcə riski maliyyə alətinin gələcək vəsait axınlarının bazardakı faiz dərəcələrində dəyişikliyə görə dəyişkən olacağı riskidir. Ədalətli dəyər faizi dərəcəsi riski maliyyə alətinin bazarda faiz dərəcəsi risklərində dəyişikliyə görə dəyişkən olacağı riskidir.

Bank dəyişiklikləri təsirlərinə məruzqalmanı bazardakı faiz dərəcələrinin üstünlük təşkil edən səviyyələrində həm öz ədalətli dəyəri və həm də vəsait axını riskləri üzrə götürür. Bu cür dəyişikliklər nəticəsində faiz marjaları çoxala bilsə də, gözlənilməz yerdəyişmələr baş verdikdə zərərləri azalda bilər. Müşahidə Şurası faiz dərəcəsinin yenidən dəyərləndirilməsi və risk dəyərinin səviyyəsinə məhdudiyyətlər qoyur və bunu Risk İdarəetmə Mütəxəssisi izləyir. Bankın borc üzrə dəyərli kağızlara investisiyaları sabit faiz dərəcələri ödəyir.

Aşağıdakı cədvəldə, vergidən əvvəlki mənfəətin/(zərərin) və kapitalın faiz dərəcələrindəki mümkün $\pm 1\%$ (2018: $\pm 1\%$) dəyişikliyə qarşı həssaslığını təqdim edir. Bu dəyişikliklər, bazanın hazırkı vəziyyətini müşahidə edilməsi nəticəsində mümkün hesab edilmişdir. Hesablamalar hər bir dövr üçün orta bazar faiz dərəcəsinin dəyişməsinə və hər hesabat tarixində əldə olan, faiz dərəcələrindəki fərqə qarşı həssaslıq göstərən faizli maliyyə alətlərinə əsasən aparılmışdır. Bütün digər dəyişənlər sabit saxlanmışdır.

31 dekabr 2019	Vergidən əvvəlki mənfəət/zərər		Kapital	
	AZN	AZN	AZN	AZN
Maliyyə aktivləri:				
- Müştərilərə verilmiş kredit və avanslar	5,340	(5,340)	4,272	(4,272)
Maliyyə öhdəlikləri:				
- Bank və maliyyə təşkilatlarından kredit və depozitlər	(376)	376	(301)	301
- Müştərilərdən depozitlər	(3,495)	3,495	(2,796)	2,796
	1,469	(1,469)	1,175	(1,175)

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)
31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
 (min Azərbaycan manatı ilə)

27 Maliyyə alətləri ilə bağlı risklər (davamı)

27.2 Riskin idarə olunmasının məqsəd və siyasətləri (davamı)

Faiz dərəcəsi riski (davamı)

	Profit/(loss) before tax		Equity	
	AZN	AZN	AZN	AZN
31 dekabr 2018	+1%	-1%	+1%	-1%
Maliyyə aktivləri:				
- Müştərilərə verilmiş kredit və avanslar	5,521	(5,521)	4,417	(4,417)
Maliyyə öhdəlikləri:				
- Bank və maliyyə təşkilatlarından kredit və depozitlər	(408)	408	(326)	326
- Müştərilərdən depozitlər	(3,472)	3,472	(2,778)	2,778
	<u>1,641</u>	<u>(1,641)</u>	<u>1,313</u>	<u>(1,313)</u>

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)

31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(min Azərbaycan manatı ilə)

27 Maliyyə alətləri ilə bağlı risklər (davamı)

27.2 Riskin idarə olunmasının məqsəd və siyasətləri (davamı)

Kredit riski

Kredit riski, borclu tərəfin borcunu ödəmək istəməməsi ehtimalından, və ya ödəmə imkanlarının zəifləməsindən irəli gəlir və nəticədə, Banka iqtisadi zərər dəymiş olur. Bank, kredit riskini idarə etmək üçün verilən kreditlərin monitorinqini aparır, müəyyən tərəflərlə əməliyyatları məhdudlaşdırır və daim müştərilərinin kredit etibarlılığını dəyərləndirir.

Bankın mənfəət məqsədli kreditləri hələ də girovlu və likvidləşən olmaq surətilə qısamüddətli ticarətin maliyyələşdirilməsindən ibarətdir. Bank, tək bir sənaye və ya qrupdan asılılığı aradan qaldırmaq üçün diversifikasiya istiqamətində işlərini davam etdirəcəkdir. Kreditlərin əhəmiyyətli hissəsi əlaqəli tərəflərə verilmişdir və idarəçilər bu kreditlərin minimal risk daşdığını müəyyən etmişdirlər.

Bank, kredit siyasəti cəhətdən güclü borc portfeli qurmuşdur və onu eyni şəkildə idarə etdirməkdədir. Bankın kreditlərin dəyərləndirilməsi sistemi, yaxşı hazırlanmış kreditlərin dəyərləndirilməsi, təsdiqlənməsi və onlara nəzarət prosedurlarını əhatə etməkdədir və beləliklə, borc verilməsində ehtiyatlılıq və keyfiyyətli kapital portfeli təmin edilməkdədir. Ödənməyən borcların idarə olunmasına xüsusi diqqət ayrılmaqdadır. Ödənməyən borca çevrilməyin ilkin əlamətlərini göstərən kreditlərin müəyyənləşdirilməsi məqsədi ilə "nəzarət siyahısı" ("watch list") proseduru da həyata keçirilməkdədir.

Bank, İstehlakçı Bankinqi məhsulları (Fərdi İstehlak Krediti, Biznes Maliyyəsi, İpoteka və Avtomobil krediti və s.) təqdim etməklə kapital portfelinin diversifikasiyasını daha da artırır. Belə ki, bu cür məhsullar ənənəvi biznes kreditlərindən daha geniş marjaya sahibdir və eyni zamanda, riski böyük sayda fərdi müştərilər arasında paylaşdırılmış olur.

Bank, daxili reyting modeli hazırlamışdır və bu model, müştərilərin reytingini müəyyənləşdirməyə imkan verir. Korporativ kreditorların reytingi onların maliyyə əmsallarından və onların fəaliyyət göstərdiyi sənaye və bazar sektorlarından asılıdır. Model həm də effektiv idarəetmə və bazar payı kimi müxtəlif keyfiyyət faktorlarını nəzərə alır.

Daxili reyting modelinin tətbiqi korporativ kreditorların təhlilini standartlaşdırmağa, eləcə də beynəlxalq reyting agentliklərindən reyting almamış kreditorların kredit etibarlılığını kəmiyyət göstəricilərinə əsasən dəyərləndirməyə kömək edir. Bu model daxili bazanın xüsusiyyətlərini nəzərə alır.

Daxili reyting modelinin keyfiyyəti, müntəzəm effektivlik və düzgünlük yoxlamaları ilə tədqiq olunur. Çatışmazlıqlar aşkar olunduqda Bank modelə düzəlişlər edir.

Bankın xüsusi korporativ kreditlərə, eləcə də ticarət və kiçik biznes krediti qruplarına tətbiq etdiyi daxili reyting metodologiyaları, beynəlxalq reyting agentliklərinin metodologiyalarından fərqli əsaslar üzərində qurulmuşdur. Nəticədə, balans hesabatında göstərilən açıq kreditlərin balansına uyğun olacaq məhsullararası müqayisə aparmaq mümkün deyildir. Bu səbəblə, bu barədə təfərrüatlı məlumat təqdim edilməməkdədir.

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)
31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
 (min Azərbaycan manatı ilə)

27 Maliyyə alətləri ilə bağlı risklər (davamı)

27.2 Risklərin idarə olunmasının məqsəd və siyasətləri (davamı)

Kredit riski (davamı)

Ümumiyyətlə, bank sahəsi maliyyə aktivlərinə və şərti öhdəliklərə sahib olmağın nəticəsində kredit riskinə məruz qalır. Bankın kredit riski Azərbaycan Respublikasında cəmlənməkdədir. Bu riskin daimi monitorinqi aparılaraq kredit limitlərinin və müştərilərin kredit ehtibarlılığının Bankın riskin idarə olunması qaydalarına zidd olmaması təmin olunur.

Aşağıdakı cədvəldə, dəyəri azalmış maliyyə aktivlərinin məcmu balans dəyəri təfərrüatlı şəkildə təqdim olunmuşdur:

	Məcmu dəyər	Dəyərsizləşmə	Balans dəyəri
	AZN	AZN	AZN
31 dekabr 2019-cu il			
Maliyyə aktivləri:			
- Nağd vəsaitlər və Mərkəzi Bankda pul vəsaitləri	35,302	-	35,302
- Digər banklardakı pul vəsaitləri	38,861	(389)	38,472
- Müştərilərə verilmiş kredit və avanslar	569,844	(35,880)	533,964
- Digər aktivlər	5,163	-	5,163
	649,170	(36,269)	612,901
31 dekabr 2018-ci il			
Maliyyə aktivləri:			
- Nağd vəsaitlər və Mərkəzi Bankda pul vəsaitləri	53,302	-	53,302
- Digər banklardakı pul vəsaitləri	10,585	(126)	10,459
- Müştərilərə verilmiş kredit və avanslar	586,479	(34,352)	552,127
- Digər aktivlər	3,423	-	3,423
	653,789	(34,478)	619,311

Kredit riskinə xalis məruz qalma

Bankın kredit riskinə xalis məruz qalması fərdi və ümumi bazar risklərindən asılı olaraq dəyişir.

Aşağıdakı cədvəl balans və balansarxası maliyyə aktivlərinin kredit riskinə xalis məruz qalmasını əks etdirir. Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin kredit riskinə xalis məruz qalması bu aktivlərin girovla müqayisədə qalıq dəyəri ilə ölçülür. Şərti öhdəliklər və təəhhüdlərlə, kreditlərin uzadılması ilə bağlı Bankın kredit riskinə xalis məruz qalması tərəfdaş və əks tərəfdən təqdim edilmiş girovun və ya zəmanətin dəyərsiz olduğu hallarda həmin maliyyə alətlərinin müqavilə üzrə dəyərinə bərabər olur.

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)
31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
 (min Azərbaycan manatı ilə)

27 Maliyyə alətləri ilə bağlı risklər (davamı)

27.2 Risklərin idarə olunmasının məqsəd və siyasətləri (davamı)

Kredit riski (davamı)

	Xalis məruzqalma AZN	Girovun ümumi dəyəri AZN	Xalis mövqe AZN
31 dekabr 2019-cu il			
Nağd vəsaitlər və Mərkəzi Bankda pul vəsaitləri	35,302	-	35,302
Digər Banklardakı pul vəsaitləri	38,472	-	38,472
Müştərilərə verilmiş kredit və avanslar	533,964	(255,052)	278,912
Digər aktivlər	5,163	-	5,163
Müştərilər adından maliyyə zəmanətləri	102,581	-	102,581
Kredit xətti	48,977	-	48,977

	Xalis məruzqalma AZN	Girovun ümumi dəyəri AZN	Xalis mövqe AZN
31 dekabr 2018-ci il			
Nağd vəsaitlər və Mərkəzi Bankda pul vəsaitləri	53,302	-	53,302
Digər Banklardakı pul vəsaitləri	10,459	-	10,459
Müştərilərə verilmiş kredit və avanslar	552,127	(135,804)	416,323
Digər aktivlər	3,423	-	3,423
Müştərilər adından maliyyə zəmanətləri	108,945	-	-
Kredit xətti	41788	-	-

Balansdankənar risklər

Bank balansdankənar risklər üçün də balans riskləri ilə bağlı tətbiq etdiyi risklərin idarə edilməsi prosedurlarını fundamental surətdə tətbiq edir. Borc vermə üçün öhdəlik yarandıqda, Bank müştəri və tərəfdaşlara kreditlər və qabaqcadan ödənişlər üçün tətbiq edilən kredit risklərinin idarə edilməsi prosedurlarını tətbiq edir. Əməliyyatın xarakteri və müştərinin maliyyə vəziyyətindən asılı olaraq girov tələb edilə bilər.

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)

31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(min Azərbaycan manatı ilə)

27 Maliyyə alətləri ilə bağlı risklər (davamı)

27.2 Risklərin idarə olunmasının məqsəd və siyasətləri (davamı)

Kredit riski (davamı)

Risk limitlərinə nəzarət və risklərin yumşaldılması siyasətləri

Bank kredit risklərinin cəmlənməsini xüsusilə fərdi müştərilərə və qruplara, sahələrə və ölkələrə aid olduqda müəyyənləşdirdikdə həmin riskləri limitləşdirir, idarə və nəzarət edir. Bank kredit risklərinin səviyyəsini strukturlaşdırır, yəni bir borcluya və ya borclu qrupuna, istehsal sahəsinə münasibətdə qəbul edilə biləcək risklərin limitlərini müəyyən edir. Bu cür risklər dövrü olaraq monitorinq olunur, zərurət yarandıqda isə illik və daha tez nəzərdən keçirilir. Məhsul və istehsal sahələri üzrə kredit riskinin limitləri idarə heyəti tərəfindən təsdiq edilir. Bu limitlərə qarşı faktiki vəziyyət müntəzəm olaraq monitorinq edilir. Borc limitləri dəyişən bazar və iqtisadi şəraitə, kredit qiymətləndirilməsinə və ödəniş qabiliyyətliliyinə uyğun nəzərdən keçirilir. Risk limitlərinə nəzarət və risklərin yumşaldılması üzrə bəzi spesifik tədbirlər aşağıda göstərilmişdir:

Girov

Girovun məbləği və tipi borc götürənlə bağlı olan kredit riskinin qiymətləndirilməsindən asılıdır. Girovun tiplərindən və qiymətləndirmə parametrlərinin məqbuluğundan asılı olaraq təlimatlar həyata keçirilir. Əldə olunmuş girovların əsas tipləri aşağıdakılardır:

- Biznes kreditləri üçün - daşınmaz əmlak, daşınar aktivlər, depozitlər və zəmanətlər; və
- Pərakəndə kreditlər üçün - əmlak və daşınan aktivlərin ipotekası

Rəhbərlik girovun bazar dəyərini monitorinq edir, razılaşmaya uyğun olaraq yeni girov tələb edir, və dəyərsizləşmə ilə bağlı ehtiyatların adekvatlığını nəzərdən keçirərək girovun bazar dəyərini monitorinq edir.

Kredit limitləri

Bank müştərilərə verilən borclar üzərində ciddi nəzarət edir. Kredit riskinə məruz qalma müştərilər üzrə ümumi limitlərin bir hissəsi kimi idarə olunur və Bankın Müşahidə Şurası və Kredit Komitəsi tərəfindən təsdiq edilir. Müştərilərə verilən kreditlərlə bağlı kredit riskinə görə bəzi hallarda girov alınır. Odur ki, Bank verilmiş kreditlərin girovla təmin olunmamış hissəsi ilə bağlı risklərə məruz qalır.

Maliyyə idarə etməsi (kreditlə bağlı öhdəliklər üçün)

Bu maliyyə alətinin əsas məqsədi müştəriləri tələb olunduğu anda maliyyə vasitələri ilə təmin etməkdir. Zəmanətlər də kreditlər kimi riskə məruz qalır. Kreditin uzadılması ilə bağlı öhdəlik borc və ya zəmanətlər formasında təsdiq olunaraq uzadılan kreditlərin istifadə edilməmiş hissəsidir. Kreditin uzadılması ilə bağlı öhdəliklə əlaqədar kredit riski göstərir ki, Bank istifadə edilməmiş öhdəlik məbləğində zərərə potensial surətdə məruz qala bilər. Lakin zərərin ehtimal olunan məbləği istifadə edilməmiş öhdəliyin ümumi məbləğindən azdır, çünki, kreditlərin uzadılması ilə bağlı öhdəlik spesifik kredit standartlarına cavab verən müştərilər qarşısında götürülür (çox zaman maliyyə idarəetməsi kimi istinad edilir). Uzun müddətli öhdəliklər qısa müddətli öhdəliklərə nisbətən daha yüksək riskə məruz qaldığı üçün Bank kredit öhdəliklərinin müddətlərini monitorinq edir.

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)

31 Dekabr 2019-cü il tarixində başa çatan il üzrə
(min Azərbaycan manatı ilə)

27 Maliyyə alətləri ilə bağlı risklər (davamı)

27.2 Risklərin idarə olunmasının məqsəd və siyasətləri (davamı)

Likvidlik riski

Likvidlik riski, müştərilərin depozitlərini geri götürməsi, müqavilə öhdəlikləri üzrə nəğd ödənişlər və borcların ödənməsi kimi nəğd pul xərcləmələri nəticəsində Bankın vaxtı çatmış öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsidir. Nəğd pul xərcləmələri mövcud nəğd pul resurslarını azaldır və müştərilərə borc verilməsi və investisiya kimi fəaliyyətlərə ayırmaq üçün resurs qalmır. Ekstremal vəziyyətlərdə, likvidlik çatışmazlığı balans hesabatında və satışlarda azalmalara, eləcə də borc vermə öhdəliklərini yerinə yetirmənin mümkün olmamağına gətirib çıxara bilər. Bu cür vəziyyətlərin ortaya çıxması riski hər bir bank əməliyyatında vardır və bu riskə bir çox ümumi sənaye hadisələri və xüsusi olaraq müəssisədə baş verənlər (məsələn, kredit hadisələri, sistemik şoklar və təbii fəlakətlər) təsir göstərə bilər. Nəzarət Şurası, balans cədvəlindəki likvidlik əmsallarının sabit saxlanmasına, depozitorların konsentrasiyası və likvidliklə bağlı planlara nəzarət edir. Bu zaman, həm ümumi maliyyədəki paylar, həm də böyük məbləği fərdi depozitlərdən yayınmaq nəzərə alınır. Bundan başqa, əsas fərdi depozitlər (cari hesablar və əmanət hesabları) Bankın ümumi maliyyəsinin əhəmiyyətli hissəsini təşkil edir və bu cür depozitlərin stabilliyi və artırılması böyük əhəmiyyət daşıyır.

	1 ay ərzində AZN	1 - 3 ay AZN	3 ay - 1 il AZN	1 - 5 il AZN	5 ildən yuxarı AZN	Cəmi AZN
31 dekabr 2019-cu il						
Maliyyə aktivləri:						
- Nəğd vəsaitlər və Mərkəzi Bankda pul vəsaitləri	31,438	-	-	-	-	35,302
- Digər Banklardakı pul vəsaitləri	38,472	-	-	-	-	38,472
- Müştərilərə verilmiş kredit və avanslar	4,046	3,787	37,646	132,334	356,151	533,964
- Digər aktivlər	5,163	-	-	-	-	5,163
	79,119	3,787	37,646	132,334	356,151	612,901

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
Maliyyə Hesabatları
31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə (min Azərbaycan manatı ilə)
Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)

27 Maliyyə alətləri ilə bağlı risklər (davamı)

27.2 Risklərin idarə olunmasının məqsəd və siyasətləri (davamı)

Əməliyyat riski

Bankın əməliyyat riski, Bankın gündəlik fəaliyyətində baş verən çatışmazlıqlar nəticəsində ortaya çıxa biləcək zərərlə əlaqədirdir. Bu cür çatışmazlıqlara elektronika və telekommunikasiya sistemlərində, rutinlərdə və başqa sistemlərdəki nasazlıqlar, eləcə də professionallığın aşağı olması və insan səhvləri nümunə ola bilər. Bankın əməliyyat risklərini minimum səviyyədə saxlamaq üçün, riskin ənənəvi təsnifatına əsasən müxtəlif növ risk vasitələrindən istifadə olunaraq risk idarəetməsi aparılır.

Bankın əməliyyat riskinə yanaşması onu aradan qaldırmağa deyil, onu baş idarəçilərin müəyyən etdiyi məqbul səviyyədə saxlamağa, eləcə də o idarəçilərin əlavə kontrol tətbiq edilməsi, mövcud kontrolların dəyişdirilməsi və risklərə digər reaksiyalar barədə hərtərəfli qərar qəbul edə bilmələri üçün onları kifayət qədər məlumatla təmin etməyə yönəlmişdir.

28 Maliyyə alətlərinin cəmlənməsi

Maliyyə aktivlərinin və bankinq ilə bağlı öhdəliklərin əsas cəmləndiyi yer Azərbaycan Respublikasının hüddudları daxildir. Aşağıda, alətlərlə bağlı coğrafi təfərrüatlar təqdim olunur:

	Azərbaycan Respublikası AZN	MDB dövlətləri AZN	Digər dövlətlər AZN	Cəmi AZN
31 dekabr 2019-cu il				
Maliyyə aktivləri:				
- Nağd vəsaitlər və Mərkəzi Bankda pul vəsaitləri	35,302	-	-	35,302
- Digər Banklardakı pul vəsaitləri	2,573	2,460	33,439	38,472
- Müştərilərə verilmiş kredit və avanslar	533,964	-	-	533,964
- Digər aktivlər	5,163	-	-	5,163
	577,002	2,460	33,439	612,901
Maliyyə öhdəlikləri:				
- Bank və maliyyə təşkilatlarından kredit və depozitlər	37,585	-	-	37,585
- Müştərilərdən depozitlər	471,451	-	-	471,451
- Digər öhdəliklər	7,641	-	-	7,641
	516,677	-	-	516,677
Xalis mövqe	60,325	2,460	33,439	96,224

Premium Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti**Maliyyə Hesabatları****31 Dekabr 2019-ci il tarixində başa çatan il üzrə (min Azərbaycan manatı ilə)****Maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)**

28	Maliyyə alətlərinin cəmlənməsi (davamı)				
	Azərbaycan Respublikası AZN	MDB dövlətləri AZN	Digər dövlətlər AZN	Cəmi AZN	
	31 dekabr 2018-ci il				
	Maliyyə aktivləri:				
	- Nağd vəsaitlər və Mərkəzi Bankda pul vəsaitləri	53,302	-	-	53,302
	- Digər Banklardakı pul vəsaitləri	523	2,290	7,646	10,459
	- Müştərilərə verilmiş kredit və avanslar	552,127	-	-	552,127
	- Digər aktivlər	3,423	-	-	3,423
		609,375	2,290	7,646	619,311
	Maliyyə öhdəlikləri:				
	- Bank və maliyyə təşkilatlarından kredit və depozitlər	40,810	-	-	40,810
	- Müştərilərdən depozitlər	466,111	-	-	466,111
	- Digər öhdəliklər	3,393	-	-	3,393
		510,314	-	-	510,314
	Xalis mövqe	99,061	2,290	7,646	108,997
29	Paya görə qazanc				
			2019	2018	
	Bank sahibi ilə əlaqələndirilən illik xalis gəlir – AZN ‘000’		8,808	12,683	
	Pay üzrə əsas və paylanmış qazanc məqsədilə adi səhmlərin orta sayı		679	679	
	Pay üzrə qazanc - əsas və paylanmış (manat)		12.97	18.68	

30 Hesabat sonrasındakı baş verənlər

31 dekabr 2019-cu ildən etibarən, COVID-19-un yayılması dünyanın bir çox yerli iqtisadiyyatına ciddi təsir göstərmişdir. Bir çox ölkələrdə müəssisələr uzun və ya qeyri-müəyyən müddət üçün əməliyyatları dayandırmaq və ya məhdudlaşdırmaq məcburiyyətində qalırlar. Virusun yayılması, o cümlədən səyahət qadağaları, karantinlər, sosial uzaqlaşma və qeyri-vacib xidmətlərin bağlanması ilə bağlı görülən tədbirlər, dünya miqyasında müəssisələrdə əhəmiyyətli dərəcədə pozulmalara və iqtisadi ləngiməyə səbəb oldu. Qlobal fond birjalı da böyük dəyişkənlik və əhəmiyyətli dərəcədə zəifləməyi yaşamışdır. Hökumətlər və mərkəzi banklar iqtisadi şəraiti sabitləşdirmək üçün pul və maliyyə müdaxilələri etmişdilər.

Bank rəhbərliyi, COVID-19 (Korona virusu) ətrafındakı vəziyyətin inkişafını yaxından izləyir və bütün lazımi tədbirləri görür. Rəhbərlik hesab edir ki, bu, Bankın əməliyyatlarına ciddi təsir göstərməyəcəkdir.

Bank bu hadisələrlə bağlı düzəlişlərin edilməsinə ehtiyac olmadığını bildirir. Müvafiq olaraq 31 dekabr 2019-cu il tarixində və sona çatan il üçün maliyyə hesabatına bununla bağlı dəyişikliklər edilməmişdir. COVID-19 pandemiyasının müddəti və təsiri, habelə hökumət və mərkəzi bankın cavab tədbirlərinin effektivliyi hələ də bəlli deyil. Bu nəticələrin müddəti və şiddətini, həmçinin Bankın gələcək dövrlər üçün maliyyə vəziyyətinə və nəticələrinə təsirini etibarlı şəkildə qiymətləndirmək mümkün deyil.